

Ruimtelijk beleidskader

Beleid rijksniveau

Ruimtelijk beleid

Nota Ruimte (Ministerie van VROM et al, 2006)

De Nota Ruimte legde op rijksniveau de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2020 vast. De nota had vier hoofddoelen:

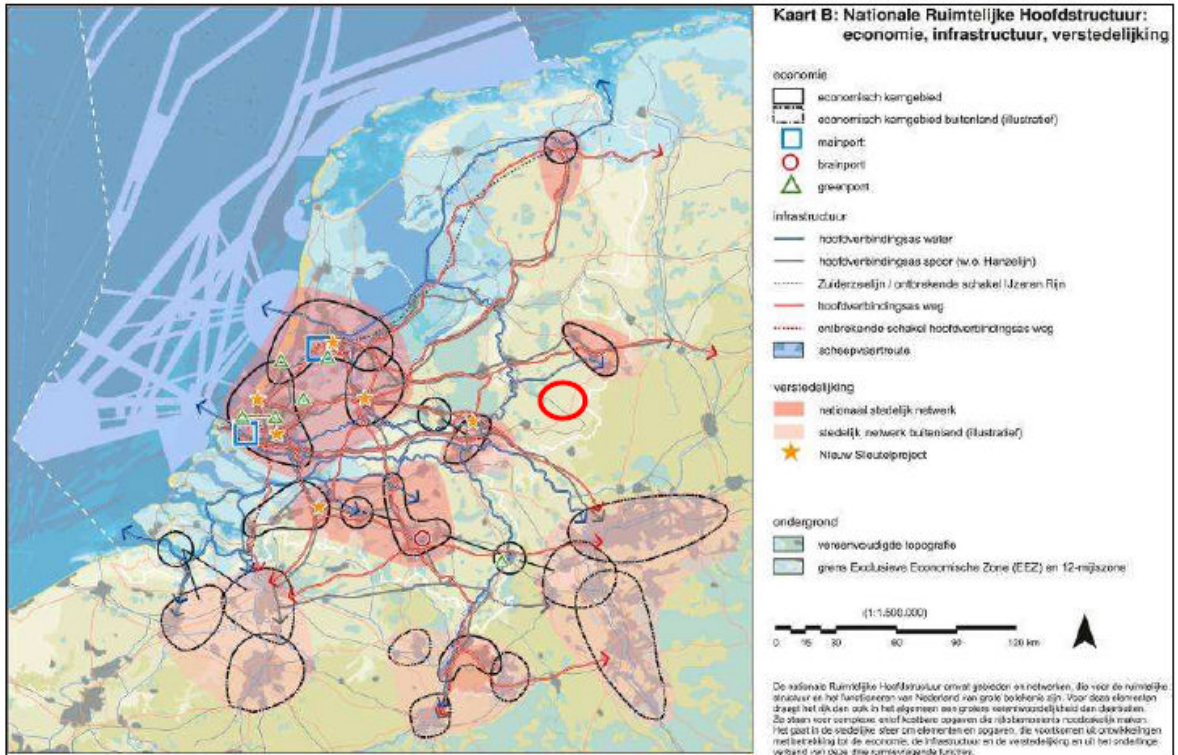
- versterken van de economie;
- krachtige steden en een vitaal platteland;
- waarborging van waardevolle (inter)nationale groengebieden, en
- waarborging van de veiligheid.

In de nota werden de bakens verzet, in de vorm van nieuwe voorstellen met minder regels (deregulering) en meer ruimte voor ontwikkeling (van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie). Het rijk wilde hierbij meer overlaten aan lagere overheden (motto: 'centraal wat moet en decentraal wat kan'). Enkele belangrijke koerswijzigingen in de Nota Ruimte waren de extra aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid van provincies en gemeenten, verbrede plattelandsonwikkeling en een minder streng contourenbeleid voor het bebouwde gebied.

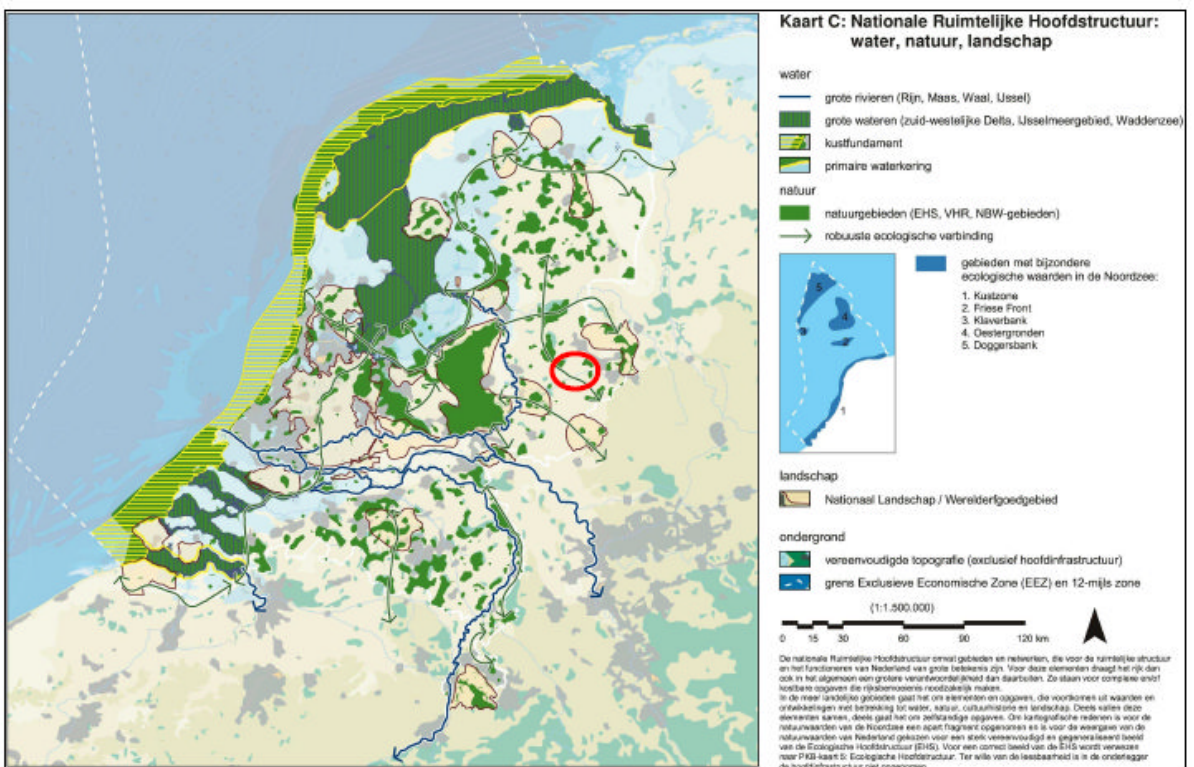
De Nota Ruimte gaf de hoofdlijnen van het landelijk ruimtelijk beleid aan met een ruimtelijke hoofdstructuur. Op de kaart met de 'Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur: economie, infrastructuur, verstedelijking' (zie hiervoor), kreeg het grondgebied van de gemeente Berkelland geen specifieke aanduiding. Op de kaart met de 'Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur: Water, Natuur en Landschap' (zie hiervoor) kende het enkele aanduidingen voor 'Natuurgebied'. Daarnaast liep door de gemeente een robuuste ecologische verbinding.

De Nota Ruimte wilde meer kansen bieden om het economisch draagvlak en de vitaliteit van het landelijk gebied te vergroten. Daarom wilde het rijk de mogelijkheid voor hergebruik en nieuwbouw van gebouwen in het buitengebied verruimen. Vrijkomende bebouwing kon worden omgezet in wonen of werken (kleinschalige bedrijvigheid). Soms kon nieuwbouw wenselijk zijn in de vorm van Ruimte-voor-Ruimte (Rood voor Rood) en nieuwe landgoederen (rood voor groen). Het kabinet achtte economisch vitale, grondgebonden landbouw van belang voor het beheer van het buitengebied en verwachtte dat de provincies in hun ruimtelijke plannen meer mogelijkheden zouden scheppen voor een bredere bedrijfsvoering. Het rijk ondersteunde de veranderingen in de landbouw onder andere door ruimtelijke ontwikkelingen in de richting van duurzame productie te vergemakkelijken.

De Nota Ruimte gaf ook aan welke onderwerpen moesten worden beschouwd als 'nationaal ruimtelijk belang'. Zij werden samengebracht in de Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (RNRB). Het rijk zag er op toe dat gemeenten de nationale belangen op een goede manier verwerkten in een bestemmingsplan. Als dat niet gebeurde, kon dat voor het rijk aanleiding zijn voor het indienen van zienswijzen of het geven van reactieve aanwijzingen.

Figuur: Kaart B Nota Ruimte: Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur: economie, infrastructuur, verstedelijking en legenda (Ministerie van VROM et al, 2006).

Figuur: Kaart C Nota Ruimte: Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur: Water, Natuur en Landschap en legenda (Ministerie van VROM et al, 2006).

Van de nationale belangen op het gebied van 'netwerken en steden' waren voor het gemeentelijke grondgebied vooral de bundeling van verstedelijking en economische activiteiten en de borging van milieukwaliteit en externe veiligheid actueel. Verder speelden de algemene waterbelangen (veiligheid/waterberging, waterkwaliteit, ecologie), de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, de bescherming en versterking van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden een rol.

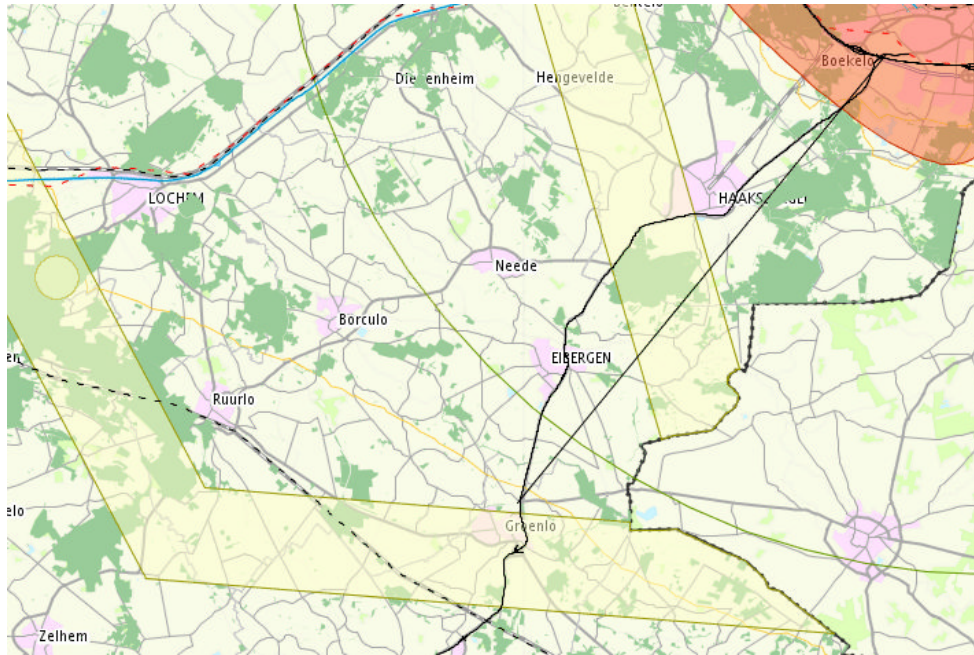
Deze onderwerpen kwamen ook aan de orde in de 'Amvb Ruimte' die het rijk voorbereidde. De totstandkoming van deze Amvb, die voluit Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) heet, liep gelijk op met de opstelling van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De Amvb Ruimte/het Barro moest regels geven die provincies en gemeenten moeten meenemen in hun ruimtelijke besluitvorming.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (maart 2012)

Op 13 maart 2012 heeft de minister van Infrastructuur en Ruimte de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. Deze SVIR vervangt de Nota Ruimte, bouwt daarop soms voort en zet in op een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Zij richt zich op de periode tot 2040 en benoemt als opgaven het versterken van de concurrentiekracht van Nederland, het vinden van ruimte voor (wind)energie, inspelen op klimaatverandering en het omgaan met krimp, stagnatie en groei van het inwonertal en huishoudens naast elkaar in Nederland. Op basis van deze opgaven formuleert de SVIR 13 nationale belangen die bijdragen aan het versterken van de ruimtelijk-economische structuur, het verbeteren van de bereikbaarheid en het waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving. Het Rijk spreekt in de SVIR uit dat zij provincies en gemeenten daarbij de ruimte wil geven om in te spelen op de eigen situatie. In bijlage 2 geeft de SVIR aan op welke wijze zij hierbij voortbouwt op de Nota Ruimte.

De SVIR benoemt de gevolgen van een krimpende bevolking buiten het westen van het land en de afnemende behoefte aan woningen, kantoren en bedrijfslocaties in andere landsdelen. Zij signaleert dat veroudering en leegstand een steeds zichtbaarder probleem vormen en dat de veranderende behoefte aan woon- en werkfuncties vragen om een omslag van een kwantitatieve naar een kwalitatieve benadering.

De SVIR richt zich op het grondgebied van heel Nederland en bevat geen uitspraken die betrekking hebben op concrete Berkellandse situaties. Wel bevat dit document passages of afbeeldingen die van toepassing zijn op het gemeentelijk grondgebied. Daarbij stelt zij soms een toekomstige structuurvisie voor een concreet onderwerp in het vooruitzicht zoals bijvoorbeeld een Rijksstructuurvisie Ondergrond.

Figuur uitsnede kaart nationale ruimte hoofdstructuur

Voor het Berkellandse grondgebied is vooral van belang dat het Rijk in de SVIR inzet op het verbeteren van de bereikbaarheid waarbij op de gepresenteerde afbeelding van het hoofdwegennet ook de opwaardering van de N18 herkenbaar is (zie hierna). Daarnaast spreekt de ontwerp-SVIR zich voor het landelijk gebied in algemene zin uit voor het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten en het realiseren van de herijkte nationale EHS.

Op de 'Kaart erfgoed' is op Berkellands grondgebied een zogeheten 'wederopbouwgebied' aangegeven dat in SVIR-bijlage 4 is aangeduid als het wederopbouwgebied 'Beltrum, I/II Berkelland'. De SVIR geeft aan dat de Visie Erfgoed en Ruimte de kernkwaliteiten van dit gebied toelicht en dat de wederopbouwgebieden gezamenlijk de maatschappelijke dynamiek van de Wederopbouw van Nederland na de Tweede Wereldoorlog weergeven.

Bij de afbeeldingen 'Kaart natuur' geeft de SVIR de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) aan. Daarbij wordt vermeld dat de provincies de begrenzing van de EHS gaan herijken en dat zij de herijkte EHS uiterlijk in 2012 zullen realiseren. De 'Kaart ruimte voor militaire activiteiten' geeft de voor Berkelland relevante laagvliegroutes en het radarverstoringgebied bij Rekken aan, evenals de daar aanwezige zend- en ontvangstinstallaties. De SVIR meldt dat het Rijk werkt aan een nieuwe toetsingsmethode voor ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden van militair belang. Deze gebieden zijn nader begrensd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de ministeriële Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro).

De SVIR bevat ook een hoofdstuk dat op gebiedsgerichte wijze de rijksopgaven beschrijft. Ten aanzien van Oost-Nederland (de provincies Gelderland en Overijssel) formuleert de SVIR in zeer algemene termen een aantal opgaven die van nationaal belang zijn en ook hiervoor al zijn genoemd. Voor het grondgebied van Berkelland is daarbij vooral van belang het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000-gebieden. Ook voor dit deel van het land spreekt het Rijk de verwachting uit dat de gevolgen van de bevolkingsdaling zich zullen laten voelen. Ook is de verbetering van de N18 in deze regioparagraaf in beeld, net als het ruimtebeslag voor militaire activiteiten.

N18: Tracéwetprocedure is afgerond

De SVIR formuleert onder meer als nationaal belang het realiseren van een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen. Op de 'Kaart ambitie 2040 hoofdwegenet' is onder meer de N18 aangegeven als een mogelijke nieuwe verbinding in het hoofdwegenet waarvan het tracé nog niet is vastgesteld. Het tracé van deze beoogde weg ligt voor een deel op Berkellands grondgebied en is onderwerp van een afzonderlijke procedure.

Het rijksproces rondom de besluitvorming omtrent het Tracébesluit voor de N18 is in 2008 ingezet. Op basis van de Tracénota/Milieueffectrapport (MER) is een keuze gemaakt voor de uit te werken variant. De gevolgen van deze ontwikkeling worden te zijner tijd verwerkt in een afzonderlijk bestemmingsplan. Deze (gevolgen) konden niet worden meegenomen in het bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2012", omdat het uiteindelijke tracé op het moment van vaststelling daarvan nog niet vaststond.

Op 20 augustus 2013 heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu het Tracébesluit N18 Varsseveld-Enschede vastgesteld. Bij uitspraak van 8 april 2015 (nr. 201309459/10/R6) is dit Tracébesluit onherroepelijk geworden. De gemeente Berkelland gaat het Tracébesluit overeenkomstig de Tracéwet planologisch inpassen in een bestemmingsplan. De gemeente wil dit doen via een afzonderlijke bestemmingsplanprocedure waarvan de uitkomst, dat wil zeggen het vastgesteld bestemmingsplan, wellicht wordt verwerkt in het bestemmingsplan voor het hele gemeentelijke buitengebied. Dit laatste is overigens wel afhankelijk van beide procedures zodat ook niet kan worden uitgesloten dat het N18-tracé uiteindelijk buiten het plangebied van het bestemmingsplan voor het gehele buitengebied blijft. Bij dit alles wordt ingeschat dat de aanleg van het nieuwe N18-tracé in het najaar van 2018 kan worden afgerond.

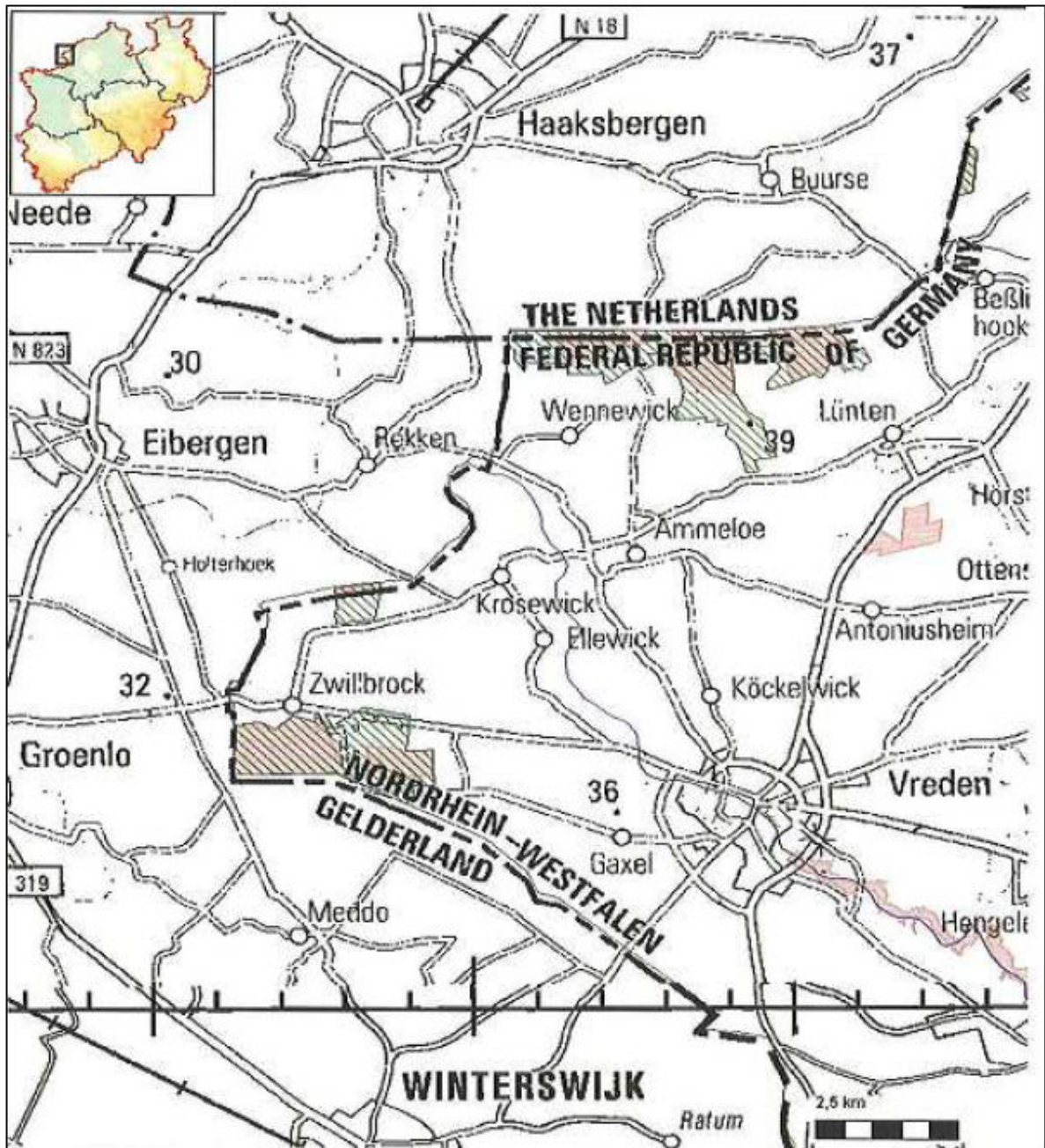
Revitalisering Landelijk Gebied (Ministerie van LNV, 2002)

Na de varkenspestepidemie van 1997 is de Reconstructiewet Concentratiegebieden opgesteld. Deze wet heeft vooral betrekking op de verbetering van de ruimtelijke structuur voor de intensieve veehouderij. De integrale zonering van het landelijk gebied voor de intensieve veehouderij is verder uitgewerkt in het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Dit plan werd in 2005 vastgesteld en verdeelde het landelijk gebied van Achterhoek en Liemers in landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. De Reconstructiewet maakte rechtstreekse doorwerking van het reconstructiebeleid naar streekplannen en bestemmingsplannen mogelijk. Het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers is inmiddels ingetrokken (zie hierna onder 'Beleid provinciaal/regionaal niveau').

Beleid Natuur, landschap cultuurhistorie, archeologie en water

Natura 2000-beleid/natuurbescherming

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Per 1 januari 2017 is deze wet samen gevoegd met de Boswet en de Flora- en faunawet op in de Wet natuurbescherming. Net als onder de Natuurbeschermingswet 1998 voert de Wet natuurbescherming de gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in Nederlandse wetgeving door. De wet biedt een beschermingskader voor natuurwaarden (leefgebieden en soorten) in Natura 2000-gebieden. Zij bepaalt verder dat projecten en andere handelingen in en nabij beschermde gebieden moeten worden getoetst op (mogelijke) negatieve effecten op deze natuurwaarden.

De zogenaamde 'externe werking' van de Natura 2000-gebieden kan gevolgen hebben voor het bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2016". In het plangebied ligt het Teeselinkven dat in beeld was om te worden aangewezen als Natura 2000-gebied maar uiteindelijk niet als zodanig is aangemerkt. Daarnaast liggen in de omgeving de Natura 2000-gebieden Stelkampsveld (Beekvliet), Buurserzand en Haaksbergerveen, Korenburgerveen, en in Duitsland de Natura 2000-gebieden Zwillbrocker Venn und Ellewicker Feld, Moore und Heiden des westlichen Münsterlandes, Witte Venn, Krosewicker Grenzwald en Lüntener Fischteich und Ammeloer Venn (zie kaart). De Wet natuurbescherming kent een vergunningstelsel, waarbij Gedeputeerde Staten rekening moeten houden met ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden en de daar heersende kritische depositiewaarde. In de Wet natuurbescherming is de Programmatiese Aanpak Stikstof verwerkt, een programma dat zich speciaal richt op de bescherming van de Natura 2000-gebieden.

Flora en fauna

Naast de gebiedsgerichte natuurwetgeving, is ook soortgerichte natuurwetgeving van belang. Sinds 1 april 2002 was in dit kader de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet regelde de bescherming van inheemse wilde planten en dieren binnen en buiten natuurgebieden. Zij verving daarin een aantal eerdere wetten en regelde ook de soortbescherming die voortkwam uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Zoals gezegd heeft het Rijk de afgelopen jaren toegewerkt naar de Wet natuurbescherming die ook op dit vlak voorziet in een samenvoeging van de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998.

Erfgoedwet (in werking getreden op 1 juli 2016)

De invoering van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving heeft plaats gevonden door de toenmalige Monumentenwet 1988 en andere wetten gedeeltelijk te wijzigen en aan te vullen door middel van de raamwet Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). De Wamz voerde tevens een aantal wijzigingen door in de Ontgrondingenwet, de Woningwet, de Wet milieubeheer en het Besluit ruimtelijke ordening. Er werd voor gekozen om zoveel als mogelijk aan te sluiten bij bestaande regelgeving, om extra wet- en regelgeving te vermijden en om de integratie te bevorderen.

De Wamz trad op 1 september 2007 in werking. De kern van de wet was dat gemeenten verantwoordelijk werden voor de archeologische monumentenzorg binnen de gemeentegrenzen. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet de gemeente daarom rekening houden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten archeologische waarden. Dit uitgangspunt is overgenomen in de Erfgoedwet die sinds 1 juli 2016 de Monumentenwet 1988/Wamz is opgevolgd. Deze wet richt zich ook op andere facetten van cultureel erfgoed dan uitsluitend de (archeologische) monumenten.

Modernisering Monumentenzorg (MoMo)

In 2009 stelde het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de beleidsbrief 'Modernisering Monumentenzorg' op. Het MoMo-beleid richt zich op het meewegen van cultuurhistorische belangen in de ruimtelijke ordening, op krachtiger en eenvoudiger regelgeving en op het bevorderen van herbestemmingen. Bij de eerste pijler vindt een verschuiving plaats naar een gebiedsgerichte aanpak van de monumentenzorg in plaats van de meer klassieke objectgerichte bescherming. Cultureel erfgoed moet daarmee als een belangrijke factor worden meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Zo moeten gemeenten een analyse maken van cultuurhistorische waarden in een plangebied en in het bestemmingsplan zonodig voorzieningen inbouwen ter bescherming van cultuurhistorische waarden. Bij dit laatste valt te denken aan het aanduiden van beschermd stads- en dorpsgezichten, historische buitenplaatsen, archeologische waarden en waardevolle cultuurlandschappen.

Visie erfgoed en ruimte. Kiezen voor karakter (2011)

In de SVIR geeft het kabinet aan dat het Rijk 30 wederopbouwgebieden heeft geselecteerd. Het is de bedoeling dat het Rijk met de gemeenten afspraken maakt over de manier waarop deze gebieden worden beschermd in bestemmingsplannen. De kernkwaliteiten van deze gebieden zijn verder toegelicht in de Visie erfgoed en ruimte.

In het landelijk gebied is het gebied "Beltrum I/II" aangeduid als een wederopbouwgebied. In de Visie erfgoed en ruimte benoemt de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de volgende fysieke kwaliteiten om de selectie van dit gebied te onderbouwen:

- kleinschalig ruilverkavelingslandschap met weiden, bos, akkerlanden;
- gedeeltelijk behouden coulisselandschap met bochtige wegen;
- verspreid voorkomen van wederopbouw en oudere bebouwing.

De gemeente heeft de selectie van “Beltrum I/II” als wederopbouwgebied ambtelijk besproken met vertegenwoordigers van de Rijksdienst. Daarbij is opgemerkt dat de begrenzing van het gebied niet duidelijk is en dat bij de benoeming van de kwaliteiten van het gebied niet is meegenomen dat het wederopbouwgebied onder meer een bebouwde kom en een landbouwontwikkelingsgebied omvat. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft samen met de gemeente nader onderzoek verricht naar de te beschermen (landschappelijke) kwaliteiten in dit gebied zodat vervolgens kon worden gezien hoe deze het beste kunnen worden geborgd. De op deze manier in beeld gebrachte cultuurhistorische waarden zijn verwerkt in een rapport waaruit kort gezegd naar voren kwam dat het wenselijk is om de bestaande weg- en kavelgrensbeplantingen te behouden en om eventuele nieuwe ontwikkelingen daarop af te stemmen.

Waterbeleid 21^e eeuw/Nationaal Beleidsakkoord Water (Ministerie van V&W en Unie van Waterschappen, 2000)

In het verlengde van het Waterbeleid voor de 21^e eeuw en het Nationaal Beleidsakkoord Water zijn verschillende overheden aan de slag met de uitwerking van de landelijke en stedelijke wateropgave. Dit houdt in dat zij in het verlengde van de trits ‘vasthouden-bergen-afvoeren’ actief op zoek gaan naar ruimte voor water (waterconservering en waterberging). Het meest actuele beleid met betrekking tot waterberging in de gemeente Berkelland is vastgelegd in de voormalige Streekplanuitwerking ‘Waterberging’ (zie paragraaf 2.2). Hierin werden voor de gemeente Berkelland geen zoekgebieden voor waterberging aangegeven.

Kaderrichtlijn Water (Europese Commissie, 2000)

Sinds 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht. Deze Europese richtlijn streeft naar duurzame en robuuste watersystemen en is gericht op zowel oppervlaktewater als grondwater. Belangrijke aandachtspunten zijn de ecologische en chemische toestand van het grond- en oppervlaktewater, de brongerichte aanpak en het principe ‘de vervuiler betaalt’. De ecologische doelen voor waterlichamen, die eind 2009 zijn vastgesteld, moeten in principe in 2015 gerealiseerd zijn.

De Kaderrichtlijn Water gaat uit van een aanpak op het niveau van internationale stroomgebieden (stroomgebiedsplan). De gemeente Berkelland ligt in het stroomgebied Rijn-Oost. Door het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost zijn in (de omgeving) van de gemeente Berkelland de volgende plangebieden in het kader van de KRW aangewezen (zie ook paragraaf 2.2):

- de Natura 2000-gebieden Stelkampsveld (Beekvliet), Teeselinkven en Boddibroek (de twee laatste gebieden zijn uiteindelijk niet aangewezen als Natura 2000-gebied);
- Buurserzand en Haaksbergerveen en Korenburgerveen;
- de zwemwateren Hambroekplas en Fontein;
- de waterwinningen Olden Eibergen/Haarlo en Noordijk;
- de oppervlaktewateren, inclusief oevergronden Baakse Beek, Veengoot, Leerinkbeek,
- Ramsbeek, Meibeek nieuwe waterleiding, Slinge, Berkel, Bolksbeek, Elsmansgoot, Elsbeek, Zuidelijk afwateringskanaal en Schipbeek.

Milieubeleid (Ministerie van VROM)

Voor het milieubeleid zijn de Wet geluidhinder (2007) en de Wet milieubeheer (laatste wijziging 2008) belangrijke wetten. De Wet geluidhinder is op 1 januari 2007 herzien en kent zoneringen voor geluid. Zo kent zij een uitgebreid stelsel van bepalingen om geluidshinder, door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer, te voorkomen en/of te bestrijden. De wet richt zich vooral op de bescherming van de burger in zijn woonomgeving. Daarvoor bevat zij bijvoorbeeld normen voor de maximale geluidsbelasting op de gevel van een woning.

De Wet milieubeheer richt zich vooral op milieuvergunningen en is van belang voor bedrijven. Op 24 oktober 2006 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de 'Wet luchtkwaliteit' goedgekeurd. De Wet luchtkwaliteit verving het Besluit luchtkwaliteit 2005 en maakt deel uit van de Wet milieubeheer. De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor milieuvergunningen waarbij sprake is van geurhinder door dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het zogenaamde 'verspreidingsmodel'. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen. De gemeente heeft een geurverordening opgesteld voor de bebouwde kom van de kleine kernen in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij.

In deze verordening zijn voor deze gebieden specifieke, gemeentelijke geurnormen opgenomen, waaraan ontwikkelingen getoetst worden. Deze verordening is op 1 juli 2009 in werking getreden. Voor het buitengebied zijn nog steeds de landelijke normen van kracht.

Beleid provinciaal/regionaal niveau

Omgevingsverordening Gelderland (september 2014)

Provinciale Staten van Gelderland stelden op 24 september 2014 de Omgevingsverordening Gelderland vast. Deze verordening trad op 17 oktober 2014 in werking. Op 11 november 2015 werd daarin een wijziging doorgevoerd met betrekking tot de regeling voor grondwaterbeschermingsgebieden, een wijziging die op 22 maart 2016 op onderdelen gerectificeerd.

Met de Omgevingsverordening stelt de provincie onder meer regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. De provincie richt zich hierbij op onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, natuur, nationale landschappen, water en glastuinbouw. Gemeenten krijgen op sommige terreinen meer beleidsvrijheid, terwijl ze op andere gebieden te maken krijgen met strikte provinciale richtlijnen. De regels in de verordening kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, delen van de provincie of gebiedsgerichte thema's. Gemeenten moeten binnen een bepaalde termijn hun bestemmingsplan op deze regels afstemmen. De voorschriften in de ruimtelijke verordening zijn gebaseerd op de provinciale structuurvisie (Omgevingsvisie Gelderland, zie hierna).

Met betrekking tot het ruimtelijk beleid zijn onder meer over de volgende onderwerpen regels opgenomen in hoofdstuk 2 van de Omgevingsverordening ('Ruimte'):

- wonen;
- bedrijvigheid;
- (grootschalige) detailhandel;
- recreatiewoningen;
- glastuinbouw;
- veehouderij;
- waterwingebied;
- grondwaterbeschermingsgebied;
- oppervlaktewater voor drinkwatervoorziening;
- natuur en landschap (o.m. ecologische hoofdstructuur);
- energie.

Wonen

Nieuwe woonlocaties en de daar te bouwen woningen moeten passen in het geldende, door GS vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma voor de betreffende regio en het daarin opgenomen regiototaal aan woningen. In de toelichting op een bestemmingsplan dat deze locaties en woningen mogelijk maakt, moet worden aangegeven als kan worden gemotiveerd dat dit past binnen de vastgestelde kwantitatieve opgave voor wonen in de regio.

Dit aspect heeft geen specifieke doorwerking in voorliggend bestemmingsplan omdat dat niet voorziet in nieuwe woningbouwlocaties. Wel zijn de mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe woningen afgestemd op het inmiddels geactualiseerde woningbouwbeleid dat rekening houdt met de demografische toekomstverwachtingen. Zo kent het nieuwe bestemmingsplan geen mogelijkheden voor woningsplitsing of voor het bouwen van 'Ruimte-voor-Ruimte'-woningen (functieverandering naar wonen).

Detailhandel

Nieuwvestiging en uitbreiding van detailhandel mag niet leiden tot leegstand of versnippering van het bestaande detailhandelsbestand. De Omgevingsverordening staat namelijk geen duurzame ontwrichting van de bestaande detailhandelsstructuur toe. Vestiging van grootschalige detailhandelvoorzieningen (bruto vloeroppervlak > 1.500 m²) is binnenstedelijk of perifeer toegestaan. Grootschalige detailhandelvoorzieningen op perifere locaties zijn alleen toegestaan, indien deze vanwege specifieke ruimtelijke eisen – voluminositeit – en veiligheidseisen moeilijk inpasbaar zijn in, of aansluitend aan, bestaande winkelgebieden. Vestiging van detailhandel in voedings- en genotmiddelen is op perifere locaties niet toegestaan.

In het buitengebied is op agrarische bedrijven detailhandel als nevenfunctie mogelijk voor zover het de verkoop van lokaal geproduceerde agrarische producten betreft. De gemeente vertaalt dit in het bestemmingsplan maar wil ook enige mogelijkheden bieden voor detailhandel in ter plaatse vervaardigde ambachtelijke producten. Hierbij wordt voorzien in een maximale oppervlaktemaat. Dit leidt volgens de gemeente niet tot een duurzame ontwrichting van de detailhandelsstructuur.

Recreatiewoningen

Solitaire recreatiewoningen zijn toegestaan op locaties waar ook reguliere woningen kunnen worden gebouwd. Permanente bewoning van recreatiewoningen is volgens de Omgevingsverordening niet toegestaan.

Bestaande recreatiewoningen zijn als zodanig bestemd. Nieuwe recreatiewoningen op plaatsen waar nog geen woning aanwezig is, worden niet mogelijk gemaakt in dit bestemmingsplan. Wel speelt het bestemmingsplan in op de mogelijkheid om voor recreatiewoningen op een verblijfsrecreatieterrein een grotere omvang toe te laten dan 75 m²/300 m³ (inclusief kelder/bijgebouwen). Deze mogelijkheid bestaat alleen voor niet-solitaire recreatiewoningen en is aan maximale maten gebonden.

Recreatieparken

Aan nieuwvestiging en uitbreiding van recreatieparken is de eis van bedrijfsmatige exploitatie verbonden. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze bedrijfsmatige exploitatie duurzaam zal worden verzekerd. Permanente bewoning van recreatiewoningen is in zijn algemeenheid niet toegestaan, en dus ook niet in recreatieparken. Dit aspect heeft geen nadere specifieke doorwerking in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. Bestaande situaties zijn daarin beheersgericht bestemd.

Glastuinbouw

De Omgevingsverordening benoemt de ruimtelijke randvoorwaarden voor de vestiging van glastuinbouwbedrijven en uitbreiding van bestaande glastuinbouw aan de hand van een indeling in glastuinbouwontwikkelingsgebied, reserveglastuinbouwontwikkelingsgebied, regionale clusters voor glastuinbouw, zoekzones voor regionale clusters voor glastuinbouw en extensiveringsgebieden voor glastuinbouw. Daarnaast geeft zij ook regels voor glastuinbouw als neventak/gemengd bedrijf.

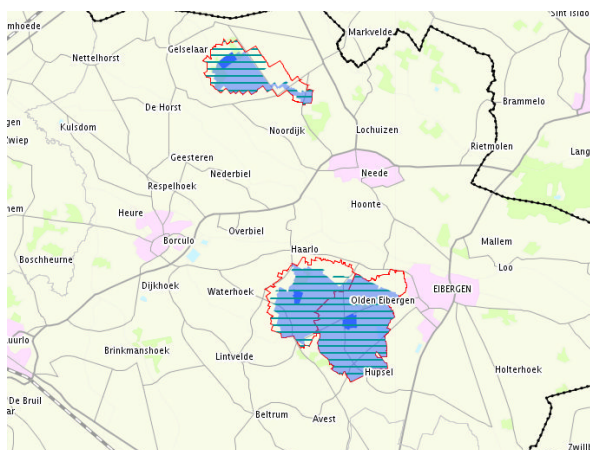
Voor het gemeentelijke buitengebied is daarbij van belang dat Berkelland buiten (reserve)glastuinbouwontwikkelingsgebied ligt en ook geen (zoekzones) voor regionale glastuinbouwclusters of extensiveringsgebied glastuinbouw kent. Het bestemmingsplan mag daarom geen mogelijkheden bieden voor nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven (hieronder wordt verstaan: een bedrijf gericht op de teelt of veredeling van gewassen geheel of geheel nagenoeg met behulp van een glasopstand van minimaal 2.500 m²). Aan solitair gelegen glastuinbouwbedrijven buiten deze gebieden glastuinbouw kan de mogelijkheid worden geboden de glasopstand eenmalig te vergroten met maximaal 20% van de omvang van de glasopstanden die op 29 juni 2005 aanwezig was. Nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven en uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven met meer dan 20% buiten de concentratiegebieden is mogelijk, voor zover deze nieuwvestigings- of uitbreidingsmogelijkheid is opgenomen in een op 3 november 2009 geldend bestemmingsplan dat door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd na 29 juni 2005 of als sprake is van kassen bij een onderzoeks- of onderwijsinstelling. Ook is een uitbreiding met meer dan 20% mogelijk als dit noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting het bedrijf, verplaatsing naar een glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw bedrijfseconomisch niet mogelijk is en mits deze uitbreiding zich verdraagt met de gebiedskwaliteiten op het gebied van natuur, landschap en water.

Aan grondgebonden agrarische bedrijven met glastuinbouw als neventak en aan gemengde bedrijven biedt het bestemmingsplan in het multifunctioneel gebied de mogelijkheid om de op 29 juni 2005 bestaande omvang van de glasopstanden met maximaal 20% te vergroten. Een grotere uitbreiding voor glastuinbouw als neventak is alleen mogelijk als dit noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting het bedrijf en een verplaatsing naar een glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw bedrijfseconomisch niet mogelijk is.

In het plangebied komt slechts één glastuinbouwbedrijf voor waarvoor een specifieke regeling is opgenomen.

Water

In het plangebied zijn drie waterwingebieden aanwezig, met voor elk van deze gebieden een bijbehorend grondwaterbeschermingsgebied. Waterwingebieden moeten een bestemming krijgen die ten goede komt aan hun functie als waterwingebied. Grondwaterbeschermingsgebieden moeten een bestemming krijgen die hetzelfde of een lager risico voor het grondwater met zich meebrengt dan de geldende bestemming mogelijk maakt. Daarbij moeten ook de bijbehorende 'boringsvrije zone' en de 'koude-warmteopslagvrije zone' worden meegenomen zoals die zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. In de toelichting bij bestemmingsplannen voor grondwaterbeschermingsgebieden moet worden aangegeven hoe dit in planologisch wordt vertaald. In het bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2016" wordt dit overigens gedaan door de gebiedsaanduidingen 'milieuzone – waterwingebied', 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied', 'milieuzone – boringsvrije zone', 'milieuzone – koude-warmteopslagvrije zone' en de algemene aanduidingsregels.

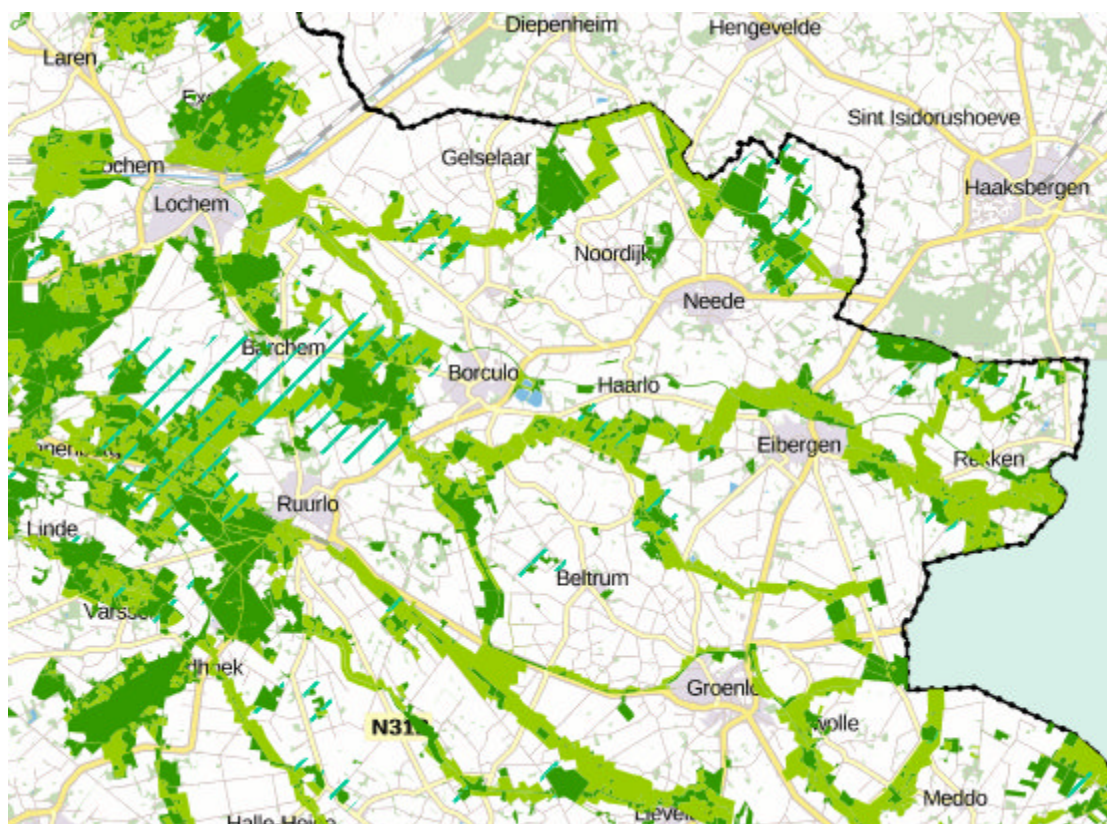
Figuur: grondwaterwingebieden met bijbehorende zoneringen

Ecologische Hoofdstructuur

In Gelderland is de ecologische hoofdstructuur (EHS), tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland (NNN), vormgegeven met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In het GNN, waartoe ook de Groene Ontwikkelingszone (GO) behoort, zijn geen bestemmingen en ontwikkelingen toegestaan die de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant kunnen aantasten. Deze kenmerken/waarden zijn aangegeven in de bijlagen 6 en 7 bij de Omgevingsverordening ('Kernkwaliteiten GNN en GO'). Deze bijlage is bedoeld om te kunnen beoordelen of een geplande ingreep de kernkwaliteiten aantast en om vervolgens richting te kunnen geven aan mitigerende en compenserende maatregelen. De Omgevingsverordening geeft hierover regels die onder meer aangeven hoe ingrepen binnen het GNN moeten worden verantwoord in de toelichting van een ruimtelijk plan. De Omgevingsverordening bevat daarnaast regels over de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot herbegrenzing van het GNN en de GO.

Een eventuele ingreep binnen GNN of GPO en de realisatie van de natuurdoelen moeten gelijktijdig worden gerealiseerd. De wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied mogen hierbij niet significant worden aangetast en er mogen geen barrières voor de gewenste

samenhang worden gecreëerd. Bij het verlenen van planologische medewerking gelden de spelregels ten aanzien van mitigatie, compensatie en saldering, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening.

Figuur: GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen)

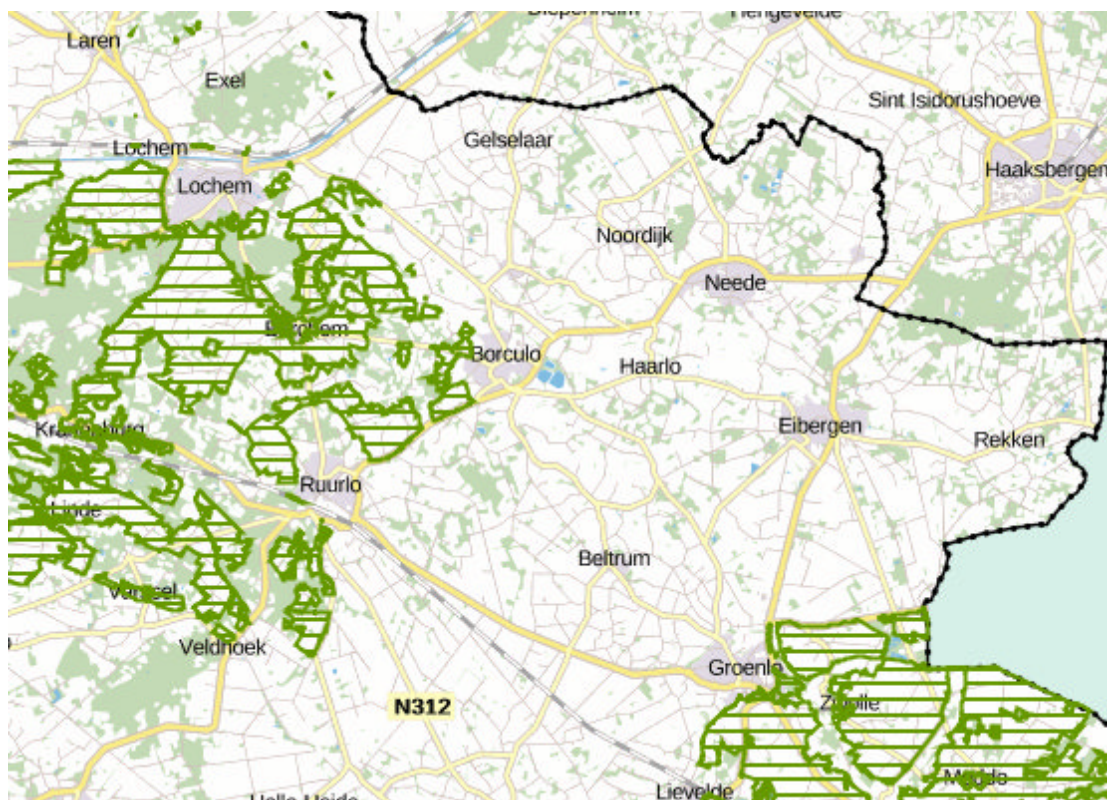
Veel van de bestaande bos- en natuurgebieden zijn aangemerkt als GNN. Meerdere (delen van) beekdalen zijn aangewezen als ecologische verbindingzones aangemerkt als GO. Deze twee zones zijn overgenomen in het bestemmingsplan. Daartoe is de zonering aangegeven op de verbeelding, waarbij het EHS-beleid is verankerd in de algemene aanduidingsregels waarin ook de beginselen van saldering, mitigatie en compensatie zijn verwerkt. De gebieden zijn in het bestemmingsplan aangegeven via de gebiedsaanduiding 'overige zone – gelders natuurnetwerk' en als 'overige zone – groene ontwikkelzone'.

Landschap

In het westen van het plangebied ligt het Nationaal Landschap Graafschap, terwijl een klein gebied in het uiterste zuidoosten van het plangebied, gelegen ten zuiden van de Vredenseweg, tot het Nationaal Landschap Winterswijk behoort. In de Nota Ruimte heeft het Rijk de begrenzing van het Nationaal Landschap globaal aangegeven op basis van de landschappelijke kwaliteiten. In de SVIR wil laat het Rijk het beleid over de Nationale Landschappen aan de provincies.

Met het vaststellen van de Omgevingsverordening stelde Provinciale Staten van Gelderland stelden op 9 juli 2014 ook een bijlage 'Kernkwaliteiten Gelderse Nationale Landschappen' vast. Dit document heeft ook betrekking op het Nationaal Landschap Graafschap en het Nationaal Landschap Winterswijk. In de bijlage zijn de kernkwaliteiten van beide Nationale Landschappen beschreven waarbij wordt aangegeven dat ontwikkelingen mogelijk zijn mits de kernkwaliteiten worden behouden of versterkt. De begrenzing van de Nationale

Landschappen is in het bestemmingsplan overgenomen met de gebiedsaanduiding 'waardevol landschap' en de daaraan gekoppelde aanduidingsregels.

Figuur: Nationaal Landschappen Graafschap (links) en Winterswijk (rechts)

Omgevingsvisie Gelderland (juli 2014)

Provinciale Staten van Gelderland stelden op 9 juli 2014 de Omgevingsvisie Gelderland vast als opvolger van onder meer het Streekplan 'Gelderland 2005'. De Omgevingsvisie beschrijft hoe de provincie de komende tien jaar vanaf 2014 wil omgaan met ontwikkelingen en initiatieven rond economische structuurversterking, duurzaamheid, innovatie en bereikbaarheid. Ook geeft zij het provinciale beleid weer ten aanzien van natuur, landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit. De Omgevingsvisie heeft een bredere strekking dan het vroegere Streekplan en vervangt daarom niet het Streekplan 2005, maar ook het Waterplan Gelderland 2010-2015, het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan, de Woonvisie Gelderland en de drie Gelderse Reconstructieplannen. De Omgevingsvisie is tegelijk met de Omgevingsverordening Gelderland in werking getreden.

De Omgevingsvisie presenteert als hoofddoelen het bijdragen aan een duurzame economische structuur en het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving. Met het oog op een duurzame economische structuurversterking streeft de provincie naar:

- het bieden van kansen aan bestaande en nieuwe bedrijven;
- een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de stedelijke regio's;
- een goede bereikbaarheid (fiets, openbaar vervoer, auto en digitaal) van de stedelijke regio's en de economische kerngebied;
- het verbeteren van de ruimtelijke randvoorwaarden voor de sterke (top)sectoren en de kennisinfrastructuur;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor cultuurbeleving;
- een adequaat beheer van bestaande en eventueel nieuwe woongebieden, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel in Gelderland.

Het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving wil het provinciebestuur borgen door:

- recht te doen aan ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten (ontwikkelen met kwaliteit);
- te zorgen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van het landschap;
- te zorgen voor een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem;
- een gezonde en veilige leefomgeving;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

Het Omgevingsvisie wil aan deze opgaven richting geven maar geen plan met 'exacte antwoorden'. Zij presenteert de ambities van het provinciebestuur op drie niveaus (Divers Gelderland, Dynamisch Gelderland en Mooi Gelderland) en vervolgens per regio (Achterhoek, Stadsregio Arnhem Nijmegen, Rivierenland, Noord-Veluwe, Stedendriehoek en FoodValley).

Onder de noemer 'Divers Gelderland' geeft de Omgevingsvisie aan dat het provinciebestuur zich met de andere in het maatschappelijke veld werkzame organisatie in de Achterhoek wil richten op een kansrijk platteland (ruimtelijke kwaliteit en landbouw), op een duurzame en innovatieve economie (maakindustrie verbinden met TOP-sectoren, hernieuwbare energie), op een vitale leefomgeving (wonen en voorzieningen) en op slim en snel verbinden (bereikbaarheid) worden voor de volgend. In dat verband wijst de Omgevingsvisie op het bieden van ruimte voor nieuwe verdienmodellen op het platteland, maar ook op knelpunten zoals de toenemende leegstand van vrijkomende agrarische gebouwen en de demografische ontwikkeling (de zogenaamde 'krimp'). Op het gebied van de landbouw wijst zij op nieuwe kansen door energietransitie, innovatie en duurzaamheid. Zij stelt verder een relatief beperkte kwantitatieve uitbreiding van de woningvoorraad in het vooruitzicht, terwijl gesignaleerd wordt dat de 'krimp' tot problemen kan leiden waar het gaat om behoud van voorzieningen. Ook breekt de Omgevingsvisie een lans voor een goede (digitale) bereikbaarheid van de Achterhoek in de vorm van de aansluiting op het (inter)nationale wegennet (N18), openbaar vervoer, fietsnetwerken en breedband internet.

Zoals gezegd is de Omgevingsvisie vastgesteld als opvolger van een groot aantal beleidsdocumenten op een diverse beleidsterreinen. Zo bevat zij algemene uitspraken en achtergrondinformatie over het waterbeleid (zoetwatervoorziening, oppervlaktewaterkwaliteit, wateroverlast, drinkwater en grondwaterbescherming), een beleidsterrein waarop voorheen het Waterplan Gelderland 2010-2015 toezag. Daarbij worden gemeenten onder meer verzocht om de waterbergingsgebieden op te nemen in hun bestemmingsplannen en om in de bestemmingsplannen aandacht te besteden aan het grondwaterbeschermingsbeleid. Dit laatste aspect is uitgewerkt in de Omgevingsverordening.

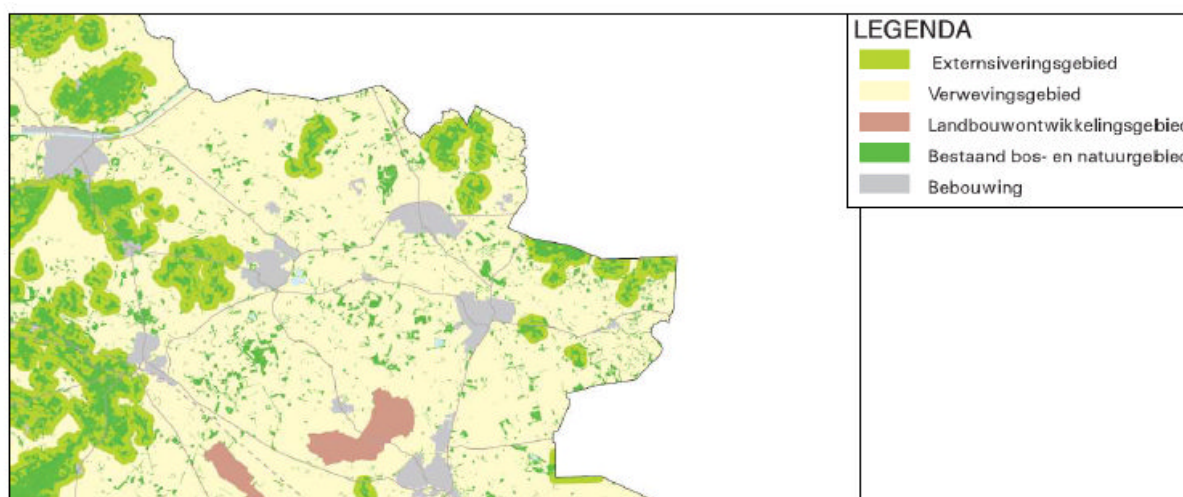
Natuurbeheerplan 2017 (september 2016)

Het Natuurbeheerplan 2017 is op 27 september 2016 vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland. Het doel van dit gebiedsplan is het bieden van een subsidiekader voor bestaande natuurgebieden, gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd, landbouwgebieden die beheerd worden volgens agrarisch natuur en landschapsbeheer en de Natura 2000-gebieden. Daarbij beschrijft het per deelgebied de natuur-, landschaps- en waterdoelen waarbij het aansluit op de in de Omgevingsvisie vastgelegde begrenzing van het GNN.

Het Natuurbeheerplan bevat geen bindende regels of verplichtingen voor burgers en heeft geen planologische consequenties. Zij is daarmee beperkt in zijn formele werking en vooral kaderstellend voor het verlenen van subsidies volgens de Subsidieverordeningen Natuur en Landschap 2016 (SVNL 2016).

Reconstructieplan Achterhoek en Liemers (2005)

Provinciale Staten van Gelderland hebben op 23 februari 2005 het 'Reconstructieplan Achterhoek en Liemers' vastgesteld. De ministers van LNV en VROM keurden het plan op 30 mei 2005 goed. Onderdelen van een reconstructieplan zijn, met toepassing van artikel 27 van de Reconstructiewet, aangewezen voor (directe) planologische doorwerking.

Figuur: Plankaartuitsnede Reconstructieplan Achterhoek en Liemers en legenda (Provincie Gelderland, 2005).

Het reconstructieplan streefde er naar om de problemen in het landelijke gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken. Een belangrijk onderwerp was daarbij de zonering van mogelijk conflicterende functies, zoals intensieve veehouderij en natuur, landschap, recreatie en wonen. De integrale zonering gaf inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen in extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden. Deze zonering had, met uitzondering van het verwevingsgebied, een rechtstreekse doorwerking in het bestemmingsplan. Verder kende het Reconstructieplan richtlijnen voor het aangeven van 'ontwikkelingslocaties voor intensieve veehouderij in verwevingsgebied' (vroeger ook wel 'sterlocaties' genoemd en nadien bekend als landbouwontwikkelingslocatie (LOL)). Voor het aanwijzen van bedrijfspercelen als ontwikkelingslocatie voor intensieve veehouderij, waren de voorwaarden uit bijlage 5 van het reconstructieplan bepalend.

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie is het Reconstructieplan ingetrokken. Wel is de zonering echter nog voorlopig gehandhaafd in afwachting van de opstelling van een Gelders Plussenbeleid. Tot aan de vaststelling van het Gelders Plussenbeleid, geeft de Omgevingsverordening Gelderland aan dat:

- nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijen niet is toegestaan;
- in een bestemmingsplan aan een niet-grondgebonden veehouderij een bouwperceel kan worden toegekend van ten hoogste 1,0 ha (verwevingsgebied) of 1,5 ha (landbouwontwikkelingsgebied), terwijl in extensiveringsgebied geen uitbreiding van

bebouwing voor niet-grondgebonden veehouderijtakken is toegestaan tenzij dat noodzakelijk is vanuit een motief van dierenwelzijn.

Voor de grondgebonden veehouderij(tak) formuleert de Omgevingsverordening geen maximale maten voor het agrarisch bouwperceel. Uitbreiding van deze bedrijven wordt toegelaten als deze ruimtelijk aanvaardbaar is, voorziet in een goede landschappelijke inpassing en aan de uitbreiding een grondgebruiksplan ten grondslag ligt. Verder is omschakeling van een grondgebonden veehouderij naar een niet-grondgebonden veehouderij niet langer toegestaan.

Sinds de vaststelling van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening is het provinciebestuur bezig met het opstellen van een meer kwalitatieve benadering waar het gaat om ontwikkelingsmogelijkheden voor niet-grondgebonden veehouderijen. Dit onderwerp is meegenomen in de actualisering van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening waarvan de ontwerp-plannen ter inzage hebben gelegen van 19 augustus tot en met 30 september 2016. Het daarin verwerkte Gelderse Plussenbeleid steekt onder meer in op:

- het toelaten van uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij op voorwaarde dat daarbij een aanvullende investering wordt gedaan op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, milieu en dierenwelzijn;
- het voeren van een dialoog met de omgeving en met de gemeente over het uitbreidingsplan en de bijbehorende investering;
- een investeringsbijdrage van 15/20 euro per m² bruto stalvloeroppervlakte van de uitbreiding (vergelijkbaar met 8% van de investering);

Het is de bedoeling dat het Gelders Plussenbeleid gaat gelden voor uitbreidingen van agrarische bouwvlakken voor niet-grondgebonden veehouderijen in nieuwe bestemmingsplannen met meer dan 500 m². Verder is voor uitbreidingen van agrarische bouwvlakken boven de 1,5 ha een provinciale zorgvuldigheidstoets in beeld zodat Gedeputeerde Staten kunnen beoordelen of het Gelders Plussenbeleid daarbij voldoende terugkomt. Provinciale Staten van Gelderland nemen medio maart 2017 een beslissing over de vaststelling van de actualiseringsplannen voor de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening, en daarmee ook over de vaststelling van het Gelders Plussenbeleid. Hierin wordt tevens voorgesteld om voor het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Berkelland een uitzondering op te nemen met betrekking tot de verplichting tot toepassing van het Plussenbeleid, mits geen uitbreiding boven de 1,5 ha mogelijk wordt gemaakt voor niet-grondgebonden veehouderij-bedrijven.

Functies zoeken plaatsen zoeken functies (2006)

Het Streekplan Gelderland 2005 bood kaders om hergebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied vorm te geven. Tevens bood de provincie de regio's in dit Streekplan de mogelijkheid dit beleid op regionaal niveau nader uit te werken, waarbij van het Streekplanbeleid kon worden afgeweken, mits beargumenteerd en gedragen door de samenwerkende gemeenten in de regio. De Achterhoekse gemeenten waren van mening dat het Streekplanbeleid ten aanzien van dit hergebruik van vrijgekomen bebouwing op bepaalde onderdelen onvoldoende mogelijkheden bood om maatwerk te kunnen leveren en hebben daarom van deze gelegenheid gebruik gemaakt. De notitie 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies' (FzPzF) was hiervan het resultaat.

De Achterhoekse gemeenten stelden deze gezamenlijke notitie in 2006 op. In het document gaven zij hun visie weer op het vraagstuk van de vrijkomende bebouwing in het buitengebied. Het vrijkomen van (agrarische) gebouwen biedt volgens de regiogemeenten namelijk nieuwe

kansen. Door op een goede manier hergebruik en/of functieverandering van deze gebouwen te stimuleren, krijgen de leefbaarheid, de vitaliteit en de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied een nieuwe impuls.

Gedeputeerde Staten van Gelderland stemden op 9 januari 2007 grotendeels in met dit regionale beleid. Verder laten zij sinds januari 2008 ook toe dat via functieveranderingen vrijstaande woningen kunnen worden gebouwd (brief 25 januari 2008). Aan de mogelijkheden voor 'functieverandering naar wonen' wordt sinds de woningbouwprogrammering van 2010 echter geen toepassing meer gegeven. FzPzF is sindsdien in gebruik als beleidskader voor 'functieverandering naar werken' en voor uitbreidingsmogelijkheden voor niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied.

In het regionale beleidsstuk is, op basis van het Streekplan, een aantal algemene uitgangspunten geformuleerd, waaraan alle initiatieven tot functieverandering in het buitengebied moeten voldoen:

- Functieverandering is alleen van toepassing op fysiek bestaande, legale vrijgekomen (en ook vrijkomende) gebouwen, die in het buitengebied liggen.
- Er kan bij nieuwe functies onderscheid worden gemaakt tussen een (nieuwe) nevenfunctie en de hoofdfunctie.
- Het beleid richt zich op maatwerk, waarbij wordt gestreefd naar win-winsituaties.
- Functieverandering moet leiden tot een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit en vitaliteit, dan wel andere aan het buitengebied gebonden kwaliteiten.
- Verevening (kwaliteitsbijdrage) kan nadrukkelijk als instrument/voorwaarde worden ingezet om ruimtelijke kwaliteit te bewaken en/of te bereiken. Ook sloop wordt gezien als een vorm van verevening.
- De in de omgeving aanwezige functies mogen niet onevenredig worden geschaad.
- De nieuwe functies moeten binnen de aard en schaal van de omgeving passen. Door dit beleid voor functieverandering moet de (landschappelijke) kwaliteit van een gebied minimaal gelijk blijven, maar bij voorkeur verbeterd worden. Bij het bepalen van de landschappelijke kwaliteit, en de eventuele verbetering, wordt aansluiting gezocht bij gemeentelijke landschaps(ontwikkelings)plannen en de Streekplanuitwerking voor de 'Kernkwaliteiten' van waardevolle landschappen.
- De nieuwe functie mag geen onaanvaardbare aantasting zijn van karakteristieke of monumentale gebouwen.
- Nieuwe functies mogen geen onaanvaardbare verkeersaantrekkende werking tot gevolg hebben.
- Bij verbouw/nieuwbouw moet worden voldaan aan beleid voor beeldkwaliteit en welstand.
- Buitenopslag van goederen en stalling buiten is niet toegestaan.
- Detailhandel is slechts toegestaan voor streekeigen en/of ter plaatse vervaardigde agrarische producten.

Deze algemene uitgangspunten zijn in FzPzF verder uitgewerkt. In de plantoelichting komt bij de planthema's aan bod op welke manier de uitgewerkte punten in het bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2016" zijn vertaald. Daarbij is het beleid vanzelfsprekend vertaald naar de inmiddels veranderde gebiedstypen. Zo kende de EHS voorheen drie zones, terwijl het beleid voor de GNN inmiddels uitgaat van twee zones.

Regionale Structuurvisie

In 2011 en 2012 hebben acht Achterhoekse gemeenten een regionale structuurvisie opgesteld met als titel "Speerpunten voor het regionale ruimtelijk beleid Achterhoek 2011-

2020'. In maart 2012 hebben de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten dit document vastgesteld met de bedoeling om proactief in te spelen op de nieuwe provinciale structuurvisie/Omgevingsvisie. In verband daarmee gaat de regionale structuurvisie uit van maatschappelijke ontwikkelingen zoals energietransitie in het kader van het klimaatbeleid, bevolkingsverandering (krimp, vergrijzing en ontgroening) en de veranderingen in de landbouw en het landelijk gebied. De regio spreekt zich onder meer uit voor nieuwe impulsen voor leefbaarheid en economische diversiteit in het landelijk gebied. Dit kan volgens de structuurvisie tot uiting komen door een grotere beleidsruimte op het gebied van functieverandering.

Regionale Nota Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost (2008)

De Regionale Nota is op 10 maart 2008 vastgesteld door het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost. De vertegenwoordigers van de verantwoordelijke besturen van provincies, waterschappen en gemeenten hebben met Rijkswaterstaat Oost Nederland op deze datum de intentieverklaring ondertekend.

De nota is opgesteld in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW richt zich op een duurzaam grond- en oppervlaktewatersysteem in alle delen van de Europese Unie. De KRW vraagt hiertoe alle lidstaten van de EU om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in hun stroomgebieden op orde te brengen (zie beleid rijk).

Stroomgebiedsplan Rijn-Oost (2007)

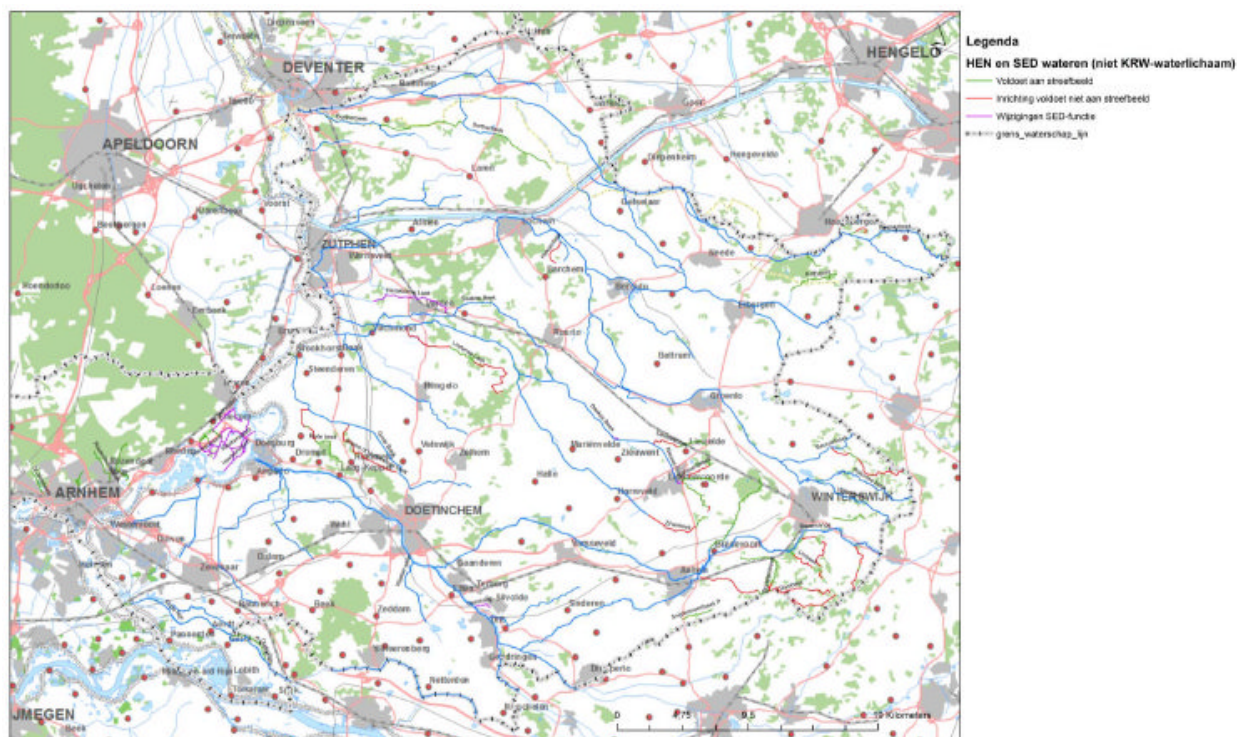
Dit gebiedsdocument wil volgens de KRW de ecologische doelen voor de waterlichamen uitwerken, met inbegrip van de bijbehorende maatregelenprogramma's en kosten. Daarnaast noemt zij ook alle andere maatregelen voor lokaal waterbeheer (buiten de KRW), zodat zij de totale input voor de waterbeheerplannen beschrijft. Dit gebiedsdocument op grond van de KRW vormt de overkoepelende uitwerking voor het beheergebied van het waterschap Rijn en IJssel. Zij beschrijft een uitwerking van doelen, maatregelen en kosten en van de bestuurlijke keuzes die daarbij zijn gemaakt.

Watervisie 2030 (Waterschap Rijn en IJssel, 2013) en Waterbeheerplan 2016-2021 (2016)

Het Algemeen bestuur van het Waterschap Rijn en IJssel heeft op 7 mei 2013 een watervisie vastgesteld. Dit bestuurlijk document is uitgewerkt in een nieuw Waterbeheerplan 2016-2021 dat het algemeen bestuur op 3 november 2015 vaststelde. In het Waterbeheerplan beschrijft het Waterschap op welke manier het tot 2021 wil zorgen voor een goede bescherming tegen hoog water, voor een goed functionerend regionaal watersysteem en voor het zuiveren van afvalwater. Het bevat voorstellen van maatregelen maar nog geen concrete projecten of uitgewerkte activiteiten. Ook besteedt het waterbeheerplan aandacht aan het recreatief gebruik van water in het stroomgebied in de vorm van varen en (sport)visserij.

Door de gemeente Berkelland lopen meerdere beken. Deze maken bijna allemaal deel uit van een natte ecologische verbindingzone (EVZ). Daarnaast ligt er in het buitengebied van Berkelland een aantal natte natuurgebieden met een beschermingszone. Verder zijn er drie drinkwateronttrekkingspunten en kent het buitengebied een drietal grondwaterbeschermingsgebieden voor drinkwater. Het ruimtelijk relevante waterbeleid is via gebiedaanduidingen doorvertaald in het bestemmingsplan voor het buitengebied van Berkelland. In het bestemmingsplan is aandacht besteed aan natte natuur en aan de grondwaterbeschermingsgebieden. Verder kan een deel gebied tussen Eibergen en Rekken

volgens het geldende bestemmingsplan worden ingezet als waterbergingsgebied. Dit gebied wordt ook in dit bestemmingsplan voorzien van een daarop toegesneden dubbelbestemming.

Figuur: Realisatie en opgave HEN en SED (uit Waterbeheerplan WRIJ)

Waterbeheerplan Waterschap Vechtstromen (2016-2021)

Het Algemeen bestuur van het Waterschap Vechtstromen stelde op 7 oktober 2015 een waterbeheerplan vast voor de periode 2016-2021. Dit beheerplan kent. Dit beheerplan gaat ook over een gedeelte van het gebied ten noorden van de Buurserbeek dat tot het werkgebied van dit waterschap behoort. Het Waterbeheerplan van het Waterschap Vechtstromen kent dezelfde opzet en dezelfde doelstellingen als het Waterbeheerplan van het Waterschap Rijn en IJssel.

Beleid gemeentelijk niveau

Zoals gezegd, gelden voor het buitengebied van de gemeente Berkelland momenteel de bestemmingsplannen van de vier voormalige gemeenten. Naast deze belangrijkste 'moederplannen' zijn postzegelplannen, ruimtelijke onderbouwingen en wijzigingsplannen opgesteld, die richting geven aan de op te nemen bestemmingen. Ditzelfde geldt voor de verleende vrijstellingen en ontheffingen van de geldende bestemmingsplannen.

Ruimtelijke Visie Buitengebied Berkelland

De gemeenteraad van Berkelland stelde op 11 december 2007 de Ruimtelijke Visie Buitengebied Berkelland (RVB) vast. Deze beleidsvisie, die inmiddels is verwerkt in de Structuurvisie Berkelland 2025, had tot doel om in het buitengebied van de gemeente Berkelland de kwaliteit van het landelijke gebied te verbeteren. Zij hield daarbij rekening met de komst van nieuwe functies in het buitengebied. De gemeente streefde met de RVB naar duurzame ontwikkeling, waarbij traditionele aandacht voor landbouw werd aangevuld met

aandacht voor de verweving van landbouw met andere functies in het buitengebied. Met de visie wilde de gemeente het volgende bereiken:

- een door organisaties en inwoners gedragen visie, waarin de doelen van het Reconstructieplan zijn vertaald naar Berkelland. De, in het kader van het Reconstructieplan, te bereiken gebiedskwaliteiten, zijn aangevuld met te bereiken lokale gebiedskwaliteiten.
- een multifunctioneel duurzaam platteland;
- een agrarische sector met toekomstperspectief;
- betere sociaal-economische omstandigheden voor landbouw, recreatie en toerisme, wonen, werken en daardoor een betere leefbaarheid;
- een goede omgevingskwaliteit op het gebied van water, milieu, natuur, landschap en cultuurhistorie;
- kwalitatief goede initiatieven (economisch, landschappelijk en maatschappelijk duurzaam) die tot uitvoering komen;
- betere samenwerking tussen diverse belanghebbenden en het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden.

Meer concreet wilde de gemeente met de visie:

- de belangrijke landschappelijke overgangen langs de Berkel als parels oppoetsen;
- de identiteit versterken van de elf moderne dorpsmarken en een boermarke, ieder met hun eigen karakteristieke uiterlijk;
- bouwen aan een netwerk van natuurlijke grenzen tussen de marken en daaraan de doorgaande recreatieve paden te koppelen;
- daarbij inspelen op de hedendaagse functiezonering en stuwende krachten. Die zijn voor iedere marke anders.

In de RVB werden op bepaalde onderdelen ruimtelijke accenten gelegd, die voor een deel een nuancering ten opzichte van de regionotitie FzPzF betekenden. Het gaat hierbij om de volgende punten:

- De RVB vindt het wenselijk om het, met behoud van de provinciale verplaatsingssubsidie, ook mogelijk te maken om intensieve veehouderijbedrijven naar ontwikkellocaties in het verwevingsgebied te verplaatsen.
- Met betrekking tot detailhandel moet aangesloten worden bij de tradities van het buitengebied in Berkelland. Dit betekent dat detailhandel in beginsel in het buitengebied niet is toegestaan. Wel biedt het verwevingsgebied kansen voor detailhandel om tot een nieuwe economische basis van het buitengebied te komen.
- Als het uit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit gewenst is dat vrijkomende agrarische bebouwing wordt gesloopt en dat woningen worden gebouwd om compensatie in de sloopkosten te bieden, dan is ook de ruimtelijke kwaliteit van de beoogde bouwlocatie van deze woningen onderdeel van de afweging.
- De RVB gaat er van uit dat ook een economische nevenfunctie (werken, zorg) in een nieuw landgoed mogelijk moet zijn.

De beleidsuitgangspunten uit de RVB zijn verwerkt in de Structuurvisie Berkelland 2025 en actief benut bij de uitwerking van de planthema's (zie hoofdstuk van de plantoelichting).

Marke-werkboeken (2008)

De gemeenteraad van Berkelland heeft op 28 oktober 2008 elf marke-werkboeken voor haar buitengebied vastgesteld. In deze werkboeken zijn de deelgebieden uit het RVB nader uitgewerkt. Zij vormen samen met de RVB (zie hiervoor) en het uitvoeringsprogramma (opsomming van allerlei projecten geordend in thema's) het Landschapsonwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Berkelland.

In de Marke-werkboeken wordt voor ieder van de elf landschapsensembles een bouwpakket met handleiding geboden, dat kan helpen bij het beoordelen, realiseren en ontwikkelen van projecten. Het Marke-werkboek is bedoeld voor professionele betrokkenen in de gemeente Berkelland, die te maken hebben met ruimtelijke ontwikkelingen in de brede zin in het buitengebied. Ook initiatiefnemers van projecten in het landelijk gebied kunnen er hun voordeel mee doen en er inspiratie uithalen. Het boek wil handreikingen geven voor het ontwikkelen en begeleiden van dergelijke ontwikkelingen en projecten. Naast de beheersmatige aspecten, is juist de landschappelijke ontwikkeling, in combinatie met ruimtelijke ontwikkeling en beeldkwaliteit, speerpunt van dit beleid. De verschillende ensembles zijn in voorliggend plan benut bij de analyse en beschrijving van het plangebied.

Achterhoekse erven veranderen. Kadernota ruimtelijke kwaliteit (2008)

De Achterhoekse gemeenten werken samen met het Gelders Genootschap aan deze nota. Het document is bedoeld als inspiratiekader voor plannen die zich richten op bebouwing en op nieuwe functies op percelen in het buitengebied. Daarbij kan de gemeente de notitie ook gebruiken bij de beoordeling van initiatieven op het gebied van functieverandering. Dit laatste komt uitgebreider aan de orde bij de planthema's (hoofdstuk 4 plantoelichting). De nota is als beleidsregel vastgesteld en bekendgemaakt omdat het als bijlage deel uitmaakte van de uitgangspuntennotitie voor het bestemmingsplan.

Ruimtelijke Visie Landbouwonwikkelingsgebieden (LOG-visie) (2008)

De gemeente Berkelland heeft, samen met de gemeente Oost Gelre, een ruimtelijke visie opgesteld voor de landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's) in beide gemeenten. De gemeenteraad van Berkelland heeft deze zogenaamde LOG-visie op 28 oktober 2008 vastgesteld. Zij is voor de gemeente Berkelland van toepassing op de LOG's in het Beltrumse Veld en het Ruurlosche Broek. De visie vermeldt dat zij in planologische zin wordt doorvertaald in het bestemmingsplan voor het hele Berkellandse buitengebied. Hierbij is een belangrijk ruimtelijk uitgangspunt dat de minimale afstand tussen erven in de LOG's 200 m bij nieuwvestiging moet bedragen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de behoefte aan nieuwvestigingslocaties voor intensieve veehouderij in de landbouwonwikkelingsgebieden niet meer bestaat. Dit heeft ertoe geleid dat bij de vaststelling van het bestemmingsplan is besloten om daarvoor geen wijzigingsmogelijkheden op te nemen in het nieuwe bestemmingsplan. Deze insteek is gekozen mede naar aanleiding van de zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan (zie zienswijzennota).

Voor de actualiteitswaarde van dit beleidsdocument is van belang dat het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers inmiddels is ingetrokken en dat de Omgevingsverordening Gelderland nieuwvestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij inmiddels verbiedt. Met de invoering van het Gelders Plussenbeleid wil het provinciebestuur bovendien nieuwe kaders stellen voor de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve (takken op) veehouderijbedrijven.

Woonvisie Berkelland (2008) en Regionale Woonvisie Berkelland (2010)

Op 15 april 2008 heeft de gemeenteraad van Berkelland de Woonvisie Berkelland vastgesteld. De Woonvisie Berkelland gold als een beleidskader voor het wonen voor de periode 2007-2020 in Berkelland. Voor het buitengebied zette de Woonvisie de volgende koers uit:

- De gemeente Berkelland stelt dat inbreiden zoveel mogelijk voor gaat op uitbreiden. Inbreiden mag echter niet ten koste gaan van de kwaliteit van bestaande wijken (groen, speelplekken, etc.).
- Woningbouw zal geconcentreerd zijn in de vier hoofdkernen.
- Daarbinnen is sprake van concentratie in Eibergen, in verband met de N18-ontwikkeling.
- In kleine kernen is woningbouw nodig op kleine schaal in en aan de bebouwde kom, daar waar zich mogelijkheden aandienen.
- In het buitengebied ziet de gemeente kansen voor het wonen, echter wel goed afgewogen.
- Particulier c.q. collectief opdrachtgeverschap, ook in de kleine kernen.
- In een aantal gevallen kan het toevoegen van kleine aantallen wooneenheden – mits landschappelijk goed ingepast - in het buitengebied rondom de dorpskern voordelen hebben boven het aanplakken van woonwijkjes bij de bestaande dorpskern, zeker waar die liggen op traditioneel open essen.
- Mogelijkheden voor het stichten van nieuwe landgoederen.

Op 25 januari 2011 heeft de gemeenteraad van Berkelland de Regionale Woonvisie Achterhoek 2010-2020 vastgesteld als opvolger van de gemeentelijke woonvisie uit 2008 en in aansluiting op zijn besluit van 26 oktober 2010 . Hiermee stemde de gemeenteraad in navolging van het college van burgemeester en wethouders in met de bijstelling van het woningbouwprogramma vanwege de demografische toekomstverwachtingen. Dit op de demografische ontwikkelingen afgestemde beleid is sindsdien voortgezet in de Regionale Woonagenda Achterhoek 2015-2015 en in de lokale woonagenda. Op 13 december 2015 stelde de gemeenteraad de Lokale Woonagenda 2016-2020 vast.

Voor het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied hield deze bijstelling van het woningbouwbeleid in dat daarin geen mogelijkheden meer worden geboden voor het uitbreiden van het aantal (bedrijfs)woningen, voor 'functieverandering naar wonen' of voor woningsplitsing. De enige mogelijkheid die het bestemmingsplan nog kent voor het uitbreiden van het aantal woningen bestaat uit het overnemen van de regeling voor tweede agrarische bedrijfswoningen uit de geldende bestemmingsplannen.

Beleidsvisie Externe Veiligheid

Op 12 januari 2016 heeft de gemeenteraad van Berkelland de 'Gemeenschappelijke beleidsvisie externe veiligheid voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Brockhorst, Montferland, Oost Gelre, oude IJsselstreek en Winterswijk' vastgesteld. Voor de gemeente Berkelland vormde deze gemeenschappelijke beleidsvisie de opvolger van de op 24 februari 2009 vastgestelde gemeentelijke beleidsvisie. Met die beleidsvisie had het aspect externe veiligheid al een vaste plek gekregen bij besluitvorming rondom omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen. Daarbij was het ambitieniveau afgestemd op het profiel van de gemeente Berkelland. Naast ruimte voor functies als landbouw, toerisme en wonen bestaat binnen de gemeente ook ruimte voor industriële bedrijvigheid. In de gemeentelijke beleidsvisie was daarom gekozen voor een gebiedsgerichte benadering. Zo stond voor woonwijken veiligheid hoog in het vaandel, terwijl op bedrijventerreinen ruimte bleef voor bedrijfsontwikkeling. Ook daar golden echter de wettelijke veiligheidsnormen.

De in 2016 vastgestelde gemeenschappelijke beleidsvisie is gebaseerd op de beleidsvisies van de afzonderlijke gemeenten. Daarbij zijn de volgende keuzes gemaakt:

- Bestaande situaties (bestemd, vergund) worden geaccepteerd. De beleidsvisie legt geen verdergaande saneringsverplichtingen op dan de verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de wetgeving;
- De wettelijke norm voor het plaatsgebonden risico (10^{-6} per jaar) geldt voor beperkt kwetsbare objecten (zoals bedrijfswoningen, sporthallen en kleine kantoren) als richtwaarde. Hiervan mag om gewichtige redenen worden afgeweken. De beleidsvisie stelt hieraan geen nadere voorwaarden;
- Voor de omgang met het groepsrisico geldt een combinatie van een brongerichte en een gebiedsgerichte insteek:
 - brongericht: nieuwe objecten met minder zelfredzame personen worden niet toegestaan in de onmiddellijke nabijheid van risicobronnen;
 - gebiedsgericht: voor woonwijken gelden hogere veiligheidsambities dan op bedrijventerreinen;
- Verantwoording van het groepsrisico vindt gestaffeld plaats, waarbij voor het onderscheid tussen een beperkte en een uitgebreide verantwoording wordt aangesloten bij de wettelijke grenzen. Voor de 'kruimelgevallen' (zeer geringe toename van het groepsrisico, maximaal 5 personen) wordt ingestoken op een algemene, beperkte motivering in plaats van een inhoudelijke afweging;
- Gemeenschappelijke routing van het transport van gevaarlijke stoffen wordt niet noodzakelijk geacht;
- Risicovolle bedrijven (Bevi-bedrijven) worden minimaal één keer per jaar gecontroleerd door de Omgevingsdienst Achterhoek op het naleefgedrag van voorschriften;
- Bij het vooroverleg voort vergunningen en bestemmingsplannen wordt waar nodig een specialist externe veiligheid betrokken;
- Gezien het risicoprofiel van de deelnemende gemeenten kan risicocommunicatie (communicatie over risico's waaraan mensen blootstaan voordat een ramp zich voordoet) beperkt blijven;
- Het beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Archeologiebeleid gemeente Berkelland

Op 26 januari 2010 heeft de gemeenteraad voor de eerste maal het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld. Met de nieuwe Monumentenwet was archeologie een verplicht en onlosmakelijk onderdeel van het ruimtelijke besluitvormingsproces geworden. Er was sprake van decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden waardoor gemeenten de verplichting kregen om hun verantwoordelijkheid voor het behoud van het archeologische erfgoed te nemen. Zij kregen een kerntaak in de uitvoering van de archeologische monumentenzorg, omdat ze bij de ruimtelijke besluitvorming het archeologische belang voortaan moesten afwegen tegen de andere belangen.

De gemeenteraad stelde op 17 november 2015 een actualisatie van de archeologische waarden- en verwachtingskaart vast. Deze geactualiseerde gemeentelijke archeologische beleidskaart geeft, net als de kaarten uit 2010, aan waar binnen de gemeente archeologische waarden zijn aangetroffen of zijn te verwachten en op welke manier deze (te verwachten) waarden beschermd zijn. De archeologisch waardevolle gebieden en de archeologisch waardevolle verwachtingsgebieden zijn beide onderverdeeld in zes categorieën, met bijbehorende beschermingsregimes. Daarnaast is de circumvallatielinie bij Groenlo

weergegeven als 'archeologisch rijksmonument'. In hoofdstuk 4 van de plantoelichting wordt nader ingegaan op de manier waarop deze gebieden en beschermingsregimes in het bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2016" zijn doorvertaald. De in de planregels verwerkte normen voor het verrichten van archeologisch onderzoek, zijn na een regionale rapportage uit 2012 en de op 17 november 2015 vastgestelde actualisatie aangepast naar aanleiding van de praktijkervaringen die inmiddels waren opgedaan. De planregels bij het bestemmingsplan gaan daarmee uit van de aangepaste normering uit deze notitie 'Archeologie met beleid'.

Actieplan licht

De gemeenteraad van Berkelland heeft op 14 september 2010 het Actieplan licht vastgesteld. Hierin worden mogelijke maatregelen opgesomd om de hoeveelheid licht in Berkelland beperkt te houden. Daarbij heeft de gemeenteraad uitgesproken dat een bestemmingsplan niet het meest geëigende middel is om regels te stellen over lichthinder. De raad heeft besloten dat maatregelen ter voorkoming van lichthinder moeten worden bereikt door overleg, door het sluiten van convenanten en door gebruik te maken van bestaande richtlijnen en praktische handreikingen. De gemeenteraad is tot deze beslissing gekomen na te hebben geconstateerd dat lichthinder in Berkelland slechts in geringe mate wordt beleefd.

Cultuurhistorische gebiedsbeschrijving

De gemeente heeft in 2012 een cultuurhistorische gebiedsbeschrijving opgesteld die als bijlage 15 is toegevoegd aan de plantoelichting. De gemeenteraad heeft dit document op 11 december 2012 vastgesteld. Onder de titel "Berkelland beschreven" bevat zij een cultuurhistorische gebiedsinventarisatie van het hele gemeentelijke grondgebied en identificeert zij (potentieel) waardevolle ensembles. De cultuurhistorische gebiedsbeschrijving dient onder meer als afwegingskader bij functieveranderingsprojecten en bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning). In het verlengde daarvan besteedt het bestemmingsplan aandacht aan diverse aspecten van cultuurhistorie zoals archeologie, historische geografie en historische (steden)bouwkunde. Daardoor sluit het bestemmingsplan aan op de bedoeling uit de landelijke beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo). Verder biedt de opgestelde cultuurhistorische gebiedsbeschrijving handvaten voor concreet beleid en voor verdere uitwerking van de gebiedsbeschrijving.

Als verdiepingsslag ten opzichte van de gebiedsbeschrijving uit 2012 is in 2016 een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld. Zij is onder meer bedoeld als basis voor toekomstig cultuurhistorisch beleid (o.a. planologische borging) en als inspiratiebron voor ruimtelijk ontwerp (inrichting en beheer).

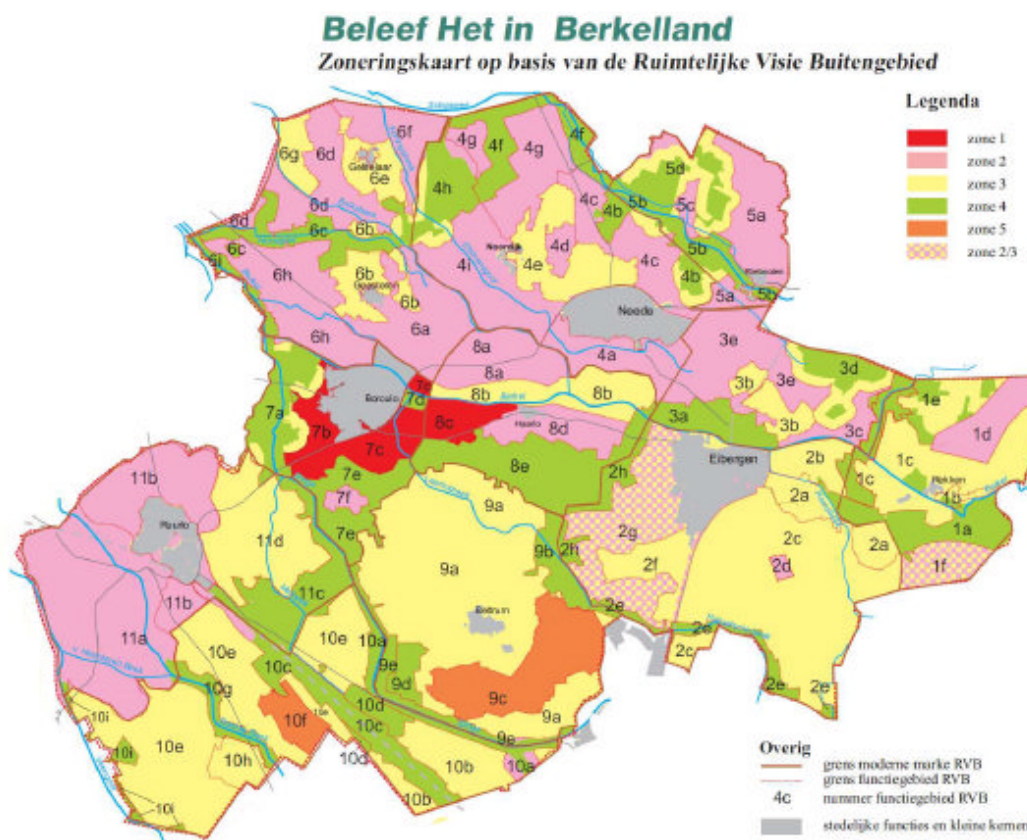
De cultuurhistorische waardenkaart heeft een kenmerkenkaart die als bronnenkaart fungeert en de feiten presenteert die tijdens de analyse van het gemeentelijk grondgebied naar voren zijn gekomen. De kenmerkenkaart is gebaseerd op een landschaps- en nederzettingstypering en geeft daarbij de landschappelijke zones, structuren en objecten weer. Ook zijn stedenbouwkundige structuren en historische bouwkunst afgebeeld.

Naast deze kenmerkenkaart is ook een waarderingskaart opgesteld. Op dit onderdeel van de cultuurhistorische waardenkaart is het landschap gebiedsgericht gewaardeerd en zijn dertien bijzondere cultuurhistorische ensembles begrensd.

Beleef het in Berkelland

Het doel van deze beleidsnotitie is om in vogelvlucht de toeristische ontwikkelingen en de visie van de gemeente op recreatie en toerisme te beschrijven. Daarnaast schetst zij een beleidskader voor het kamperen in Berkelland. De visie is de leidraad voor het

gemeentebestuur. Op deze manier kunnen beleidsbeslissingen en toekomstbeelden met elkaar verbonden worden. Het gewenste toekomstbeeld is gekoppeld aan een actielijst en verantwoordelijkheden van de gemeente en belanghebbenden in de sector.

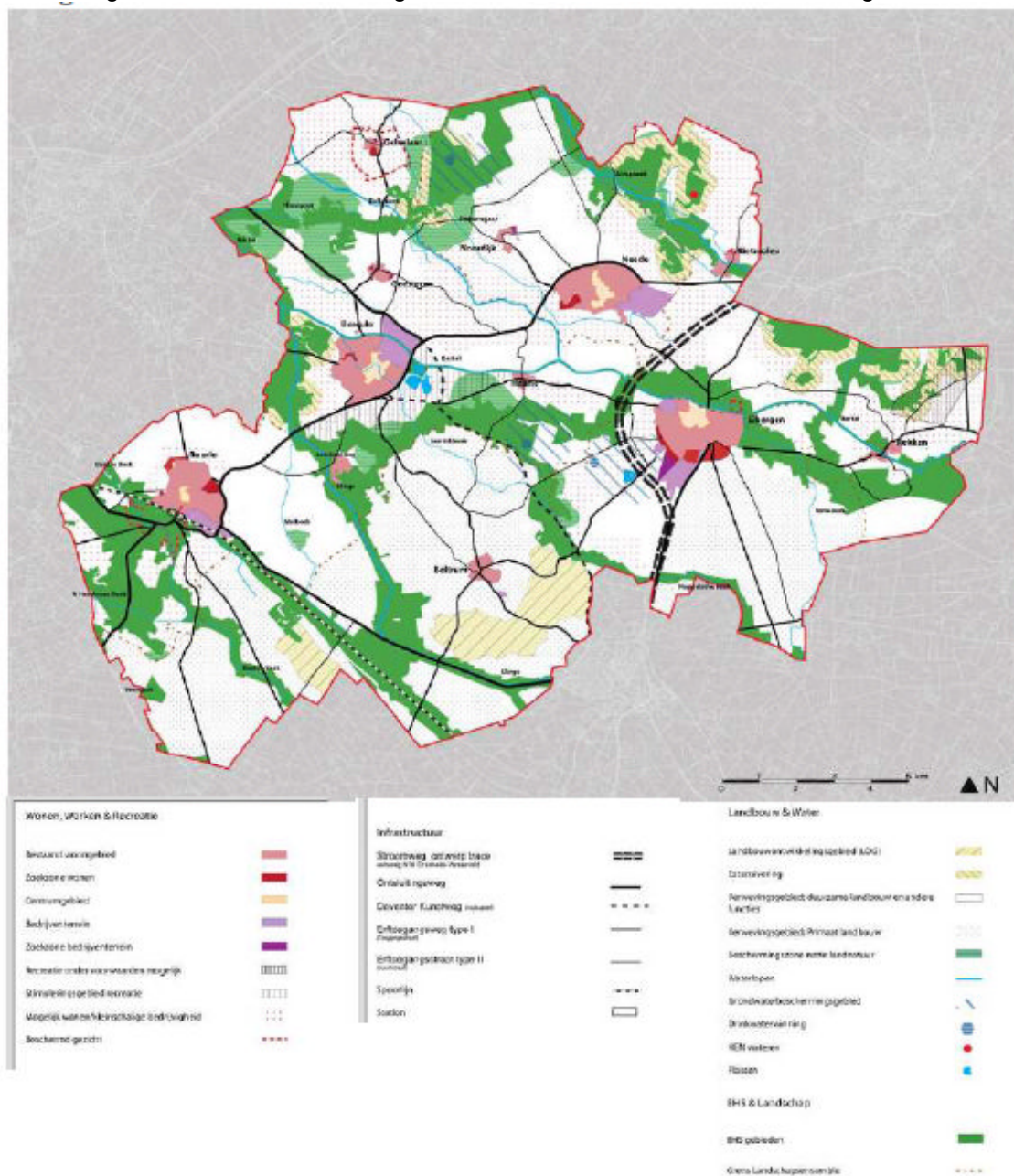
Figuur Zoneringskaart Beleef het in Berkelland en legenda (Gemeente Berkelland, 2008).

Door de intrekking van de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR) per 1 januari 2008 is een aantal regels afgeschaft ter vermindering van de administratieve lastendruk. Gemeenten konden daardoor zelf beleid opstellen voor recreatie in het buitengebied. De beleidsnotitie dient als basis voor de planologische regeling in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied van Berkelland. Daarbij is van belang dat het beleid geen ruimte biedt voor permanente bewoning van recreatiewoningen, een uitgangspunt dat ook is verankerd in het gemeentelijk handhavingbeleid. Verder biedt het recreatiebeleid een basis om een einde te maken aan de omzettingmogelijkheden waarbij sommige geldende bestemmingsplannen mogelijkheden bieden om campings om te vormen tot recreatierterreinen voor recreatiewoningen.

In de notitie is het gebied ten zuiden en ten zuidoosten van Borculo, ten zuidwesten van Haarlo aangewezen als stimuleringsgebied. Deze zone biedt de beste kansen voor recreatieve ontwikkeling op het gebied van dag-/verblijfsrecreatie. Het gebied is goed ontsloten door de rondweg om Borculo en nieuwe activiteiten kunnen goed aansluiten op de recreatieve mogelijkheden van de Hambroekplas. Daarbij kan het gaan om zowel de realisatie van nieuwe voorzieningen (ook grootschalig) als ook de uitbreiding of verbetering van de bestaande faciliteiten. Voorbeelden zijn een themapark of een bungalowpark.

Structuurvisie Berkelland 2025

De raad heeft op 26 oktober 2010 de Structuurvisie Berkelland 2025 vastgesteld. Wat betreft het buitengebied is in deze visie het geldend beleid uit onder meer de RVB overgenomen.

De Structuurvisie heeft voor het buitengebied als doel om de kwaliteit van het landelijke gebied te beschermen en te verbeteren, rekening houdend met de veranderende functie. Verbetering van de kwaliteit leidt tot duurzame landbouw, versterkte natuur, verbetering van recreatieve mogelijkheden, verlaging van de milieubelasting, verbetering van de infrastructuur, het woon- en werkklimaat en de economische structuur. Ten aanzien van functieverandering wordt nieuw beleid geformuleerd, onder andere in relatie tot verandering naar wonen, horeca en detailhandel. Dit beleid is waar mogelijk doorvertaald in voorliggend bestemmingsplan.

Plan van Aanpak bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2016 (3 maart 2015) en Uitgangspuntennotitie bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2016 (12 januari 2016)

Na de vernietiging van het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012”, stelde de gemeenteraad op 3 maart 2015 het “Plan van Aanpak bestemmingsplan ‘Buitengebied Berkelland 2016’”. In aansluiting daarop stelde de raad op 12 januari 2016 de “Uitgangspuntennotitie bestemmingsplan ‘Buitengebied Berkelland 2016’” vast. In deze documenten werd aangegeven welke aanpassingen ten opzichte van het vernietigde bestemmingsplan aan de orde waren vanwege inmiddels aangepaste regelgeving (o.m. verbod op nieuwvestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij, herbegrenzing EHS/GNN en grondwaterbeschermingsgebieden). Ook werd voor een aantal onderwerpen een nieuw beleidsuitgangspunt geformuleerd. Het gaat hierbij om:

<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreidingsmogelijkheden niet-agrarische functies 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen onderscheid tussen gebiedsgebonden bedrijven en niet-gebiedsgebonden bedrijven; - Regeling: 20% bij recht / 25% afwijking of bebouwingspercentage; - Regeling voor functieverandering aanpassen aan nieuw provinciaal beleid.
<ul style="list-style-type: none"> • Reconstructiewetzones 	Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Ruurlose Broek aanduiden als verwevingsgebied
<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe onderwerpen 	Regeling voor grondgebonden zonnepanelen (binnen bouwvlakken, afwijkingsregeling voor zonnepanelen aangrenzend aan bouwvlakken)
<ul style="list-style-type: none"> • Verruimen mogelijkheden detailhandel (maatwerk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Regeling voor streekeigen en ambachtelijke producten (50% van bvo, max 100 m²) verwerken in de planregels.
<ul style="list-style-type: none"> • Bovenplanse sloop-bonusregeling 	<ul style="list-style-type: none"> - Verhoging bijgebouwenoppervlakte tot max. 300 m² opnemen voor de bestemming “Wonen” (afwijkingsregel).
<ul style="list-style-type: none"> • Solitaire (vergunde) schuren 	<ul style="list-style-type: none"> - Vergunde solitaire schuren aanduiden op de verbeelding, een 10%- uitbreidingsmogelijkheid aanhouden in combinatie met een bovenplanse sloop-bonusregeling (tot max. 100 m²) (afwijkingsregel).
<ul style="list-style-type: none"> • Bescherming van minder dan 10 m brede landschapselementen 	<ul style="list-style-type: none"> - Aan landschapselementen van de nog te maken basisinventarisatiekaart een ‘groene’ bestemming toekennen, ook als zij minder breed zijn dan 10 m (nieuw uitgangspunt).
<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudsmaat voor woningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Woningvolume verhogen van 750 m³ naar 1.000 m³ (incl. mogelijkheden voor mantelzorg).
<ul style="list-style-type: none"> • Opslag van hooibalen 	<ul style="list-style-type: none"> - Regeling verwerken in de planregels.

Verder is in het Plan van Aanpak en in de Uitgangspuntennotitie aandacht besteed aan de manier waarop het gemeentelijk beleid over de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven kan worden verwerkt in het nieuw te maken bestemmingsplan. Dit is gedaan met het oog op de zich voortdurende ontwikkelende rechtspraak over het zogenaamde ‘ammoniakdilemma’ die maakt dat het gemeentelijk beleid niet in zijn volle omvang kan worden verwerkt in een generiek bestemmingsplan voor het gehele buitengebied.

Beleidsmatige aandachtspunten

In deze paragraaf staan puntsgewijs belangrijke beleidsmatige aandachtspunten die van belang zijn bij de verdere uitwerking van het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2016”:

- Mogelijke doorwerking Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte via de Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland.
- Doorvertaling geactualiseerde Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland in met name de gebiedsbestemmingen, de gebiedsaanduidingen en de planregels:

- Bestemming van gronden aan de hand van Omgevingsvisie en Omgevingsverordening via een analyse van het actuele grondgebruik en de actuele waarden.
- Begrenzing en bestemming/regeling van agrarische bouwvlakken in relatie tot de omliggende gebiedsbestemming, dit tegen de achtergrond van de jurisprudentie en op basis van de uitkomsten van de milieueffectrapportage.
- Regeling ontwikkeling natuur in relatie tot eigendomssituatie en agrarisch gebruik, alsmede doorvertaling begrenzing van de EHS (Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelruimte).
- Provinciale beleidsnotities:
 - Doorvertaling functieveranderingsbeleid en beleid met betrekking tot nieuwe economische dragers in het buitengebied.
 - Vasthouden van water in de 'haarvaten' van het watersysteem.
- Doorvertaling bescherming van cultuurhistorische en archeologische waarden aan de hand van de gemeentelijke archeologische beleidskaart (vastgesteld 17 november 2015) en van de nog vast te stellen cultuurhistorische waardenkaart.
- Doorvertaling waterbeheerplannen Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Vechtstromen:
 - Doorvertaling bescherming natte natuur en grondwaterbeschermingsgebieden.
- Doorvertaling Stroomgebiedsplan Rijn-Oost en Regionale Nota Rijn-Oost:
 - Mogelijkheden opnemen voor inrichtingsmaatregelen langs de oevers van KRW-wateren.
- Afstemming met de geldende bestemmingsplannen.
- Afstemming met de verschillende wijzigingsplannen, ruimtelijke onderbouwingen, vrijstellingen en ontheffingen (nu: afwijkingen).
- Doorwerking Ruimtelijke Visie Buitengebied Berkelland/Structuurvisie Berkelland 2025.
- Doorwerking recreatienotitie Beleef het in Berkelland.
- Doorwerking gemeentelijk beleid over woningbouw, functieverandering.

Deze beleidsmatige plannen en notities zijn van belang bij de verdere uitwerking van het beleid in het bestemmingsplan.